

Tilgjengelighet til strandsonen i Hurum

Prosjektrapport Hurum kommune 2001

FORORD

Denne rapporten beskriver i hovedsak dagens situasjon for strandsonen i Hurum kommune, tilgjengeligheten til denne og den økende "privatiseringen" av denne. Rapporten inneholder forslag til konkrete tiltak som kan brukes for å bedre tilgjengeligheten i strandsonen.

Prosjektet er gjennomført i regi av Røyken og Hurum kommuner med støtte fra Fylkesmannen i Buskerud og Buskerud fylkeskommune. Registrerings- og kartleggingsarbeidene har foregått i

perioden november 1998 til medio oktober 1999. Undertegnede vil fremheve og takke for den positive holdningen som prosjektet stort sett er blitt møtt med underveis fra brukere (allmennheten), grunneiere, lag og foreninger og representanter fra de respektive kommunene. Landbrukskontoret har bidratt sterkt med renskriving og layout. Takk til jordbrukssjef Anne Bjørg Rian og kontormedarbeider Live Rognerud. Likeledes takk til fotograf Mjøen, Sætre i Hurum som har lånt ut illustrasjonsfotos.

Røyken/Hurum 2000

Ole Martin Bjurstedt
prosjektleder

Hans E. Aamodt
prosjektkoordinator Hurum

Ingrid Buck
prosjektkoordinator Røyken

INNHold

SAMMENDRAG **5**

1. INNLEDNING **8**

1.1. BAKGRUNN	9
1.2. HOVEDPROBLEMSTILLINGER	9
1.3. MÅL	10
1.4. RAPPORTEN – OPPBYGGING OG BEGRENSNING	10
1.5. GEOGRAFISKE OMRÅDER	10

2. METODE **11**

2.1. ORGANISERING	11
2.2. REGISTRERINGSARBEIDET	11
2.3. PR - KONTAKT MED OMVERDENEN	12

3. LOVER & BESTEMMELSER **13**

4. OSLOFJORDEN **16**

4.1. SÆTRE	16
4.1.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	16
4.1.2. RØYKEN GRENSE TIL SÆTRE	17
4.1.3. SÆTRE SENTRUMSOMRÅDE	17
4.1.4. SÆTREPOLLEN	17
4.1.5. DYNO ENGENE	18
4.1.6. VERPEN	18
4.1.7. KYSTSTI	18
4.2. STORSAND	19
4.2.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	19
4.2.2. SANDSPOLLEN	20
4.2.3. KINNARTANGEN	20
4.2.4. NESSET	20
4.2.5. FÆRGESTAD	20
4.2.6. STORSAND MED FREYBORG.	20
4.2.7. STORSAND TIL ELTORNSTØA	21
4.2.9. KYSTSTI	21
4.2.8. TILTAK – STORSAND	21
4.3. FILTVET	22
4.3.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	22
4.3.2. ELTORNSTØA TIL SOLBERGSTØA	24
4.3.3. SOLBERGSTØA	24
4.3.4. SOLBERGSTØA TIL HALVORSHAVN	24
4.3.5. HALVORSHAVN	24

4.3.6. HALVORSHAVN TIL FILTVET	24
4.3.7. FILTVET	25
4.3.8. FILTVET MOLO TIL SØRSTRANDSKJÆRA	25
4.3.9. SØRSTRANDSKJÆRA TIL VESTERVIK	25
4.3.10. VESTERVIK TIL RAMSVIK	25
4.3.12. KYSTSTI	25
4.3.11. TILTAK – FILTVET	25
4.4. TOFTE	26
4.4.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	26
4.4.2. RAMSVIK OG RULLETO	27
4.4.3. TOFTE FABRIKKER	27
4.4.4. TOFTE BÅTHAVN TIL BAKKESTRANDA	27
4.4.5. HURUM FABRIKKER	27
4.4.6. HURUMHAVNA TIL PREISSESTRANDA	28
4.4.8. KYSTSTIEN	28
4.4.7. TILTAK – TOFTE	28
4.5. HURUMLANDET - SØRSPISSEN	29
4.5.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	29
4.5.2. ØSTNESTANGEN TIL KATTSUNDODDEN	30
4.5.3. ERTSVIKA TIL DELSVIK	30
4.5.4. HARALDSTANGEN TIL SKJØTTELVIKBUKTA	31
4.5.5. KORRVIK TIL SOLFJELLSKJÆR	31
4.5.7. KYSTSTI	31
4.5.6. TILTAK – HURUMLANDET SØRSPISSEN	31
5. DRAMMENSEFJORDEN	32
5.1. RØDTANGEN	32
5.1.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	32
5.1.2. SOLFJELLSKJÆR TIL NEBBA	33
5.1.3. FRA NEBBA TIL OG MED SUNDESTRANDA	34
5.1.4. SUNDESTRANDA TIL RØYSENE	34
5.1.5. RØYSENE	34
5.1.6. HOLTNESODDEN OG HOLTNESSTØA	34
5.1.7. HOLTNESSTØA TIL BLÅBÆRHAVNA	34
5.1.8. TROLLBOGEN	34
5.1.9. ARNESTØ	34
5.1.10. STØA	35
5.1.11. HOLMSBUSTØA – BRÅTEN - ODDEN	35
5.1.13. KYSTSTI	35
5.1.12. TILTAK – RØDTANGEN	36
5.2. HOLMSBU	37
5.2.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	37
5.2.2. HOLMSBU SENTRUM	38
5.2.3. TREPOTTODDEN	38
5.2.4. HOLMSBU TIL KNIVSVIK	38
5.2.5. KNIVSVIK	39
5.2.6. KNIVSFJELLET - FRA KNIVSVIK TIL VOLDEN.	39
5.2.8. KYSTSTI	39
5.2.7. TILTAK – HOLMSBU	39
5.3. VERKET – DRAMSTAD - RØRVIK	40
5.3.1. OMRÅDEBESKRIVELSE	40
5.3.2. VOLDEN (SØR)	41
5.3.3. VOLDEN, (NORD)	42

Strandsonen i Hurum kommune 4

5.3.4. BOGEN	42
5.3.5. VERKET	42
5.3.6. DRAMSTADBUKTA	43
5.3.7. SELVIK	43
5.3.8. RØRVIK	44
5.3.9. KYSTSTI	44
5.3.10. TILTAK - VERKET, DRAMSTAD OG RØRVIK	45

6. DISKUSJON 46

7. KONKLUSJON 48

8. TILTAKSLISTE HURUM 50

9. LITTERATURLISTE 55

VEDLEGG 56

PROTOKOLLTILFØRSEL	56
AVISUTKLIPP	57

SAMMENDRAG

Røyken og Hurum kommuner i Buskerud fylke har til sammen ca 100 km kystlinje mot Oslofjorden og Drammensfjorden. I tillegg kommer en rekke øyer og skjær. I Røyken bor det pr i dag nærmere 17000 innbyggere, mens Hurum har halvparten. Begge kommuner har planer om å øke befolkningsveksten, samtidig som det er utbyggingsinteresse for hele området med beliggenhet i nærheten av Oslo.

Strandeiendommene er spesielt attraktive, både for boliger og fritidsbebyggelse, noe som dagens eiendomspriser forteller.

Tidligere bruk av kystområdene har vært knyttet til spredt bosetting, primærnæringer samt noe industri. På 1950-60 tallet ble det fart på hyttebyggingen. I dag er det rekreasjon og fritidsaktiviteter i tilknytning til sjøen som mange innbyggere, hytteeiere og turister er opptatt av. Derfor er en av hovedutfordringene for kommunene å gi allmennheten adgang til områder der det skal være fri ferdsel, samtidig som man er bevisst på at arealene etter hvert er knappe og at videre utbygging i strandområdene derfor bør begrenses.

En rekke ganger er det signalisert at det generelle forbudet mot bygging i 100-meterssonen, hjemlet i plan- og bygningsloven, må håndheves sterkere og det bør også legges inn klare begrensninger for utbygging i regulerte områder. Staten har gjennom sine "rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen" (RPRO) lagt føringer på hvordan kommunene skal foreta arealdisponeringene gjennom planprosesser der strandsonen omtales spesielt som områder av nasjonal verdi.

Hurum kommune har følgende retningslinjer for bruk av strandsonen: "For strandsonen gjelder Rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen. Utvikling

av muligheter for allment friluftsliv går foran utvikling av private fritidseiendommer. Verdifulle kultur- og naturmiljøer går foran friluftsliv og båtferdsel med tilhørende anlegg. De viktigste lokaliteter for fisket går foran båtferdsel med tilhørende anlegg og innretninger samt anlegg knyttet til fritidseiendommer.

I Røyken er det også en politisk målsetting at friluftslivet skal styrkes og at områdene med strand- og skjærgårdsområder skal prioriteres spesielt. Det skal for øvrig legges til rette for allmennhetens tilgang til områder i utmark gjennom den frie ferdselsretten hjemlet i friluftsløven.

Prosjektet "*Tilgjengelighet til strandsonen i Røyken og Hurum*" ble gjennomført i 1998 og 1999 med kartlegging og registrering av strandsonen. Målet med prosjektet var å lage en status for tilgjengeligheten langs Oslofjorden og Drammensfjorden i de to kommunene gjennom å befare områdene, registrere ulike fysiske hindringer og vurdere lovligheten av tiltakene.

Styringsgruppa greide ikke å bli enige om en felles definisjon av *strandsonen*, dvs den arealmessige avgrensningen. Det foreligger derfor en protokolltilførsel fra grunneierne av landbrukseiendommer (se vedlegg). I denne rapporten er strandsonen definert som "**der det er naturlig å gå langs sjøen og de tilhørende adkomstmuligheter med stier og smett som fører ned til sjøen.**" (I RPRO er strandsonen definert som "de land- og sjøområder som står i innbyrdes direkte i samspill økologisk og/eller bruksmessig.").

Den fysiske registreringen har foregått ved at "hver meter av strandsonen er saumfart". I tillegg er det benyttet båt. For øvrig ble hver enkelt grunneier/hus-/hytteeier varslet

før befaringene ble satt i gang. Registreringene, samt at folk kontaktet prosjektleder, avdekket en god del tiltak som ikke var i tråd med forskjellige lovverk. Noe ble det ryddet opp i underveis, noe er gjort i etterkant, men fortsatt gjenstår en god del.

Registreringene omfatter i første rekke **byggverk** som kan være ulovlig oppsatt (brygger, plattinger, gjerder og enkelte bygninger), **sjikanøse stengsler** som omfatter ulike typer med skilting eller stengsler som hindrer ferdselen og **"privatiseringen"** hvor utmark blir omgjort til innmark. Enkelte eiendommer har mye **søppel og skrot** som også er ulovlig og unødvendig.

Feltarbeidet avdekket en klar sammenheng mellom bebyggelsens nærhet til sjøen og manglende tilgjengelighet. Samtidig minker tilgjengeligheten med økende antall hytter og hus i områdene. Deler av områdene rundt Slemmestad, Nærnes, Båtstø, Åros, Sætre, Tofte og Holmsbu har i dag dårlig tilgjengelighet. Det vil si i de områdene hvor det allerede er bebyggelse og som er regulert. Hurumlandet er et attraktivt hytteområde. Det kan se ut som det er en sammenheng mellom prisen på eiendommene og økende grad av "privatisering".

En del steder vil det aldri være tilgjengelig på grunn av naturen og topografien. Noen steder bør ferdselen reduseres mest mulig slik at viktige sjø- og våtmarksbiotoper kan få være i fred. Andre steder, spesielt langs deler av Drammensfjordsiden er hovedveien lagt i strandsonen. Tettstedene Sætre og Tofte har industriområder som ikke vil bli tilgjengelige. I Slemmestad er industrien lagt ned og her er det en glimrende anledning til å åpne for ferdsel. Mange steder er tilgjengeligheten bra, som for eksempel på sørspissen av Hurumlandet. Friområdene er spesielt viktige steder for tilgang til sjøen og kommunene må gå aktivt inn for

ytterligere sikring og etablering av flere friområder og friluftsområder i arealplanene.

I rapporten er strandområdene stykket opp i noenlunde homogene delstrekninger. Her foreligger registreringene i hovedsak ikke på detaljnivå, dvs på hver enkelt eiendom, - det ligger i kommunenes eiendomsarkiv. Sommeren 1999 ble det foretatt flyfoto av strandområdene. Disse kan brukes som sammenligningsgrunnlag med tidligere flyfotografier.

Registreringene har munnet ut i en liste med ulike tiltak som kommunene må ta for seg og rydde opp i, spesielt der det ikke er samsvar med lovverket og/eller som kan ha en positiv miljøvirkning for allmennheten dersom tiltakene blir gjennomført. **I etterkant av prosjektet anbefales det at kommunene tar en gjennomgang av områdene og prioriterer stedene med dårlig tilgjengelighet og rydder opp i de registrerte ulovlighetene.** Avtaler med grunneiere og enkle tiltak som fellesbrygger kan være med på å rydde opp en del steder. Andre steder må det fysisk foretas riving av gjerder og vurdere lovligheten av ulike byggverk, samt bidra til at "privatiseringa" av utmarka opphører. Et av mange problemer kommunene står overfor er å definere områdene i forhold til friluftslovens begrep innmark/utmark og regulere ferdselen etter dette. Samtidig må kommunene være tøffe nok til å gå inn og bidra til å løse konflikter der samfunnsinteressene og private eiendomsinteresser er på kollisjonskurs.

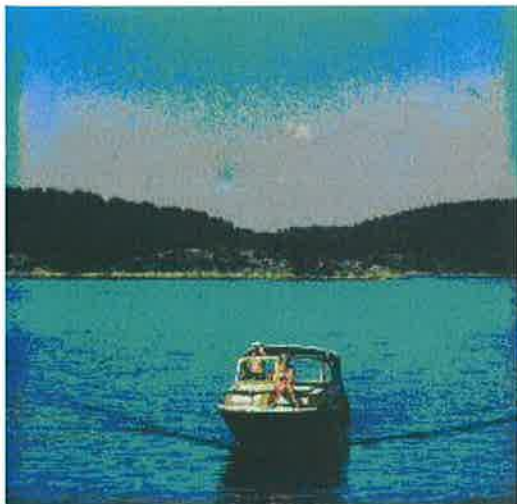
Det aller viktigste, som spesielt politikerne og forvaltningsmyndighetene må merke seg, er at man ikke fortsetter å bygge ned eller stenge av de gjenværende områdene, men tar vare på dem som kollektive goder til glede for nåværende og framtidige generasjoner.

Anbefalte tiltak i uprioritert rekkefølge

1. Gå gjennom prioriterte strekninger; Sætreområdet, Tofte, Rødtangen - Holmsbu, Holmsbu – Knivsvik , Volden – Verket.
2. Rydde opp i registrerte ulovligheter og forhold som kan være ulovlige
3. Bidra til å klargjøre innmark/utmarksforhold i tvistesporsmål
4. Regulere flere friområder – Opparbeide og vedlikeholde disse
5. Etablere flere friluftsområder
6. Kjøpe opp strandeieendommer eller deler av disse som kan være i allmennhetens interesser som friområder i samarbeid med Fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning
7. Etablere permanent kyststi i de områdene hvor det ikke foreligger avtaler – Planlegge trasé langs Drammensfjorden nord for Verket
8. Legge til rette for felles bryggeanlegg
9. Etablere parkeringsarealer i forbindelse med bruk av Skjøttelvika. Inngå avtale med grunneierne om bruk av veg og plass
10. Begrense videre utbygging i Rødtangen – Holmsbuområdet.
11. Prioritere kommunens egne eiendommer og gå foran som et godt eksempel.

1. INNLEDNING

”Oslofjordregionen utgjør landets nærings- og befolkningsmessig tyngdepunkt, samtidig som fjorden og kystsonen er landets mest benyttede rekreasjonsområde og inneholder store verneverdier. Det er av nasjonal betydning at regionen kan utvikle sin funksjon som landets næringsmessige tyngdepunkt innenfor rammen av en bærekraftig utvikling” (Rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen, RPRO -Rundskriv T-4/93)

Illustrasjonsbilde. Foto: Mjøen

Røyken og Hurum kommuner i Buskerud fylke har til sammen rundt regnet 25 000 faste innbyggere og en rekke fritidseiendommer. Fra å være sentral utkant, har nye veier åpnet for raskere transport til og fra Osloområdet. Begge kommuner er vekstkommuner og planlegger økt befolkningsvekst i form av økt bolig- og næringsutbygging. Arealene i kommunene kan ikke økes og er gitt med henholdsvis ca 112 km² i Røyken og 163 km² i Hurum. Til sammen har kommunene noe over 100 km kystlinje mot Drammensfjorden og Oslofjorden hvorav ca 70 km er i Hurum, øyene ikke medregnet.

Strandsonen i Norge er de fleste steder privat eiendom til marbakken eller 2 meters dyp. I mange andre land er strandsonen offentlig eiendom, spesielt i ”syden” og det er derfor vi som turister kan promenere langs stredene i disse landene. Man skal ikke lengre enn til nabolandet Sverige for å se at strandsonen har en annen beskyttelse enn her til lands. Fra et samfunnsmessig ståsted kan man derfor si at det har vært en ”tabbe” å legge bolig- og fritidsbebyggelse ned i fjæresteinene og på det ytterste skjær, både i regulerte og uregulerte områder. En del av dette er historiske forhold hvor de herskende tanker og rammebetingelsene var annerledes enn i dag, men fortsatt gir kommunene byggetillatelser som medfører at allmennhetens tilgjengelighet reduseres til fordel for private interesser.

I styringsgruppa var det ikke mulig å bli enige om hva som er den praktiske definisjonen av *strandsonen*, dvs den arealmessige avgrensning. I prosjektrapporten er strandsonen definert som **”der det er naturlig å gå langs sjøen og de tilhørende adkomstmuligheter med stier og smett som fører ned til sjøen.”** I RPRO er strandsonen definert som ”de land- og sjøområder som står i innbyrdes direkte i samspill økologisk og/eller bruksmessig.”

Grunneierne av landbrukseiendommer i styringsgruppa har i etterkant av prosjektarbeidet ment at feltregistreringene omfattet mer enn prosjektmandatet, samtidig som de er uenige i definisjonen av strandsonen. Det foreligger derfor en protokolltilførsel (se vedlegg) hvor det blant annet heter: *”De registreringene som måtte vært gjort og som ligger utenfor strandsonen (10 – 15 meter) og adkomststiene for å komme ned til strandsonen, stiller ikke representantene for grunneierne seg bak.”*

1.1. Bakgrunn

Bakgrunnen for dette prosjektet har blant annet vært et økende antall henvendelser til Røyken og Hurum kommuner i saker relatert til ferdsel og ulik byggevirksomhet i strandsonen. Statlige myndigheter har de siste årene signalisert stadig kraftigere overfor kommunene rundt Oslofjorden, at de må ta tak i og få bedre styring på arealdisponeringene i strandsonen. Røyken og Hurum har attraktive strandarealer med et økende press fra hytte-, bolig- og næringsinteresser.

Det har alltid vært bosetting i nærheten til sjøen, men tidligere var det fiske og ferdsel som var det viktigste grunnen til at folk slo seg ned i sjøkanten. Senere kom industri og handel med kaianlegg. I dag er det i første rekke beliggenheten i forholdet til boliger og hytter som er av betydning og som ekspanderer i arealer. Resultatet er blitt at en rekke strandområder over tid er blitt bygd ned og områder som tidligere var utmark med fri ferdsel er omgjort til "private hager" eller blitt utilgjengelige. Samtidig er det en økende bruk av de samme arealer til å utøve en rekke fritidsaktiviteter både på, i og langs sjøen. Som et resultat av dette er det dukket opp en god del konflikter mellom private eiendomsinteresser og allmennhetens interesser.

To tidligere regjeringer med miljøvernministrene Thorbjørn Berntsen (Ap), Guro Fjellanger (V) og den nåværende regjeringen med Siri Bjerke (Ap) har lagt vekt på at strandsonen skal gis ytterligere beskyttelse mot inngrep og redbygging, samt bedre tilrettelegging for friluftsliv. Det siste forslaget, som kommer i løpet av høsten 2000, er et forslag i regjeringens "friluftsmelding" om å åpne strandarealene i utmark for ferdsel der hus eller hytter ligger mer enn 25 meter unna strandsonen.

"Det er også en sentral politisk målsetting å øke muligheter for friluftsliv i dagutfarts- og ferieområder. Strand- og skjærgårdsområder er prioritert for slike formål. Ubebygde strandområder som ligger til rette for bading og friluftsliv er spesielt prioritert. Særlig i Oslofjorden er slike områder en så knapp ressurs at omdisponering av slike arealer til konkurrerende formål som regel ikke bør skje." (St.meld. nr. 40 (1986-87) "Om friluftsliv")

1.2. Hovedproblemstillinger

Tilgjengeligheten til strandsonen er i hovedsak orientert om to hovedproblemstillinger.

1. Tilgang til sjøen uten å bli hindret av bebyggelse, inngjerdete eiendommer og stengte ferdselsårer.
2. Muligheten til å bevege seg langs sjøen uten å bli hindret av bebyggelse, brygger, gjerder, skilt osv.

Med tilgangen til sjøen har det også vært vurdert adkomst med bil og parkeringsmuligheter ved de mest benyttede strandområdene.

Ferdselshindrende tiltak kan igjen inndeles i:

1. **Byggearbeider**; - bygninger, plattinger, brygger og gjerder.
2. **"Privatisering"** av utmarka, dvs opparbeidelse av plasser for grilling, bading, soling og utplassering av flaggstenger og møbler, med den hensikt "skremme" bort andre brukere av områder med fri ferdsel.
3. **Sjikanøse stengsler** – skilting med "adgang forbudt", "privat", "ingen gjennomgang" osv, eller andre ulovlige stengsler som er satt opp for å hindre allmennhetens lovlige utøvelse av allemannsretten.
4. **Ferdselsårer** – "Fjerning" av eksisterende stier, smett og andre adkomstmuligheter.

1.3. Mål

Målet med prosjektet har vært å kartlegge dagens situasjon for tilgjengeligheten til strandsonen i Røyken og Hurum kommuner og samtidig bedre denne. Dette igjen skal bidra til at friluftsutøvere fritt skal kunne bevege seg der allemannsretten gjelder. I denne sammenheng må kommunen søke å avklare forholdet mellom den enkelte grunneiers rettigheter og allmennhetens rett til fri ferdsel i aktuelle områder. Her er det snakk om å sikre tilgjengeligheten for fremtiden, ta fatt i pågående konflikter og i en viss utstrekning gjenoppta eldre saker der det er påkrevet.

1.4. Rapporten - Oppbygging og begrensning

Det er laget én rapport for hver kommune hvor forskjellen er områdebeskrivelsene. Områdene omfatter geografisk nokså homogene strekninger langs kysten, der det først er en generell beskrivelse av områdene topografisk, naturmessig og ulike bebyggelsesforhold. Deretter følger en mer detaljert stedsbeskrivelse med forslag til tiltak som må gjennomføres for å bedre tilgjengeligheten.

Det er ikke lagt inn historiske betraktninger og utviklingstrekk over tid, hverken deskriptivt eller visuelt ved hjelp av kart eller flyfoto. I ettertid kan dette oppsummeres som en svakhet med prosjektet, men bør prioriteres internt i kommunene med det første. Det finnes flybilder fra områdene så langt tilbake som fra 1950 tallet som kan være et godt grunnlag for å belyse utviklingen, og det er ikke sikkert at dagens situasjon er spesielt verre enn før RPRO ble vedtatt (Hurum har i senere tid anskaffet skråfoto av kystsonen).

Tiltak som er registrert under feltarbeidet og som i utgangspunktet ikke ser ut til å være i henhold til lovverket, er gjengitt som ulovlig i rapportteksten. Dette er naturligvis det prosjektleder antar er ulovlig og ikke en endelig dom som kommunene har kommet fram til, i og med at det ikke foreligger nærmere juridiske vurderinger av forholdene. Dette som et forbehold overfor berørte parter.

Under kartfigurene er forkortelsen LNF benyttet. LNF er "landbruk-, natur- og friluftsområder" i kommuneplanens arealdel.

1.5. Geografiske områder

Fig. 1. Oversiktskart Røyken og Hurum kommuner

2. METODE

2.1. Organisering

Den praktiske delen av prosjektet ble gjennomført over en periode på ca. 1 år med oppstart november 1998. Det ble ansatt egen prosjektleder med ansvar for gjennomføring og koordinering av prosjektet. Stillingen ble delt mellom Røyken og Hurum kommuner med finansieringsstøtte fra fylkesmannen i Buskerud. Videre ble det opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra begge kommuner for å bistå prosjektleder i det daglige arbeidet, og en styringsgruppe med ulike berørte parter som skulle komme med innspill underveis og som fortløpende ble orientert om arbeidet som ble utført. Styringsgruppen var sammensatt av følgende representanter:

Jan Erik Ask – Røyken Grunneierlag
Ingrid Buck - Røyken kommune
Guttorm Grundt – Politisk representant
Røyken og Hurum kommuner
Eva Halvorsen Olsen – Fellesutvalget Sætre
Odd Hanisch - Fylkesmannen i Buskerud,
miljøvernavdelingen
Terje Lønseth - Buskerud fylkeskommune,
regionalavdelingen
Jens Nickelsen - Hurum Hytteforbund
Inger Staubo/Hans E. Aamodt - Hurum
kommune
Rune Svenson – Oslofjorden Friluftsråd
Tor Wittussen - Hurum Bondelag og Hurum
Skogeierlag

Til sammen er det avholdt 7 møter med varierende oppslutning.

Landbrukskontoret, som også er et fellesforetak mellom Røyken og Hurum, ble valgt som kontorsted, blant annet fordi det her er arealkompetanse samt god kjennskap til majoriteten av grunneierne av jordbrukseiendommer.

2.2. Registreringsarbeidet

Før registreringen og detaljkartleggingen av strandsonen ble satt i verk, ble det gjort en del forhåndsbefaringer for å skaffe seg oversikt over områdene og gjøre seg kjent. Noen raske bil- og båtturer ga innsikt i aktuelle problemstillinger og oversikt over landarealene i forhold til sjøområdene. Deretter ble berørte grunneiere og festeeiere skriftlig kontaktet av prosjektleder og det ble gjennomført befaringer slik at de fleste synspunkter kom fram. Alle fellesutvalg, nærmiljøutvalg og velforeninger ble også varslet i forkant av feltregistreringene. Dette gjaldt også grunneiere med strandeieendommer av betydning, så sant eier og eiers adresse sto oppført i eiendomsregisteret (GAB).

En god del tid av prosjektet har gått med til å snakke med folk for å vurdere graden av konflikt, løse problemer underveis og vurdere en del av de konkrete forholdene, spesielt problemene omkring avgrensningen mellom "utmark og innmark" i forholdet til friluftsløven og stenging av gamle ferdselsårer.

Detaljregistreringene i felt ble foretatt ved å gå hele strandstrekninger med kart (ØK 1:5000) og ajourføre relevante detaljer i kartet. Fortløpende ble områdene delt inn i nummererte delstrekninger. Innenfor hvert enkelt delstrek ble alle detaljer og karakteristika om delstrekken nedtegnet i et registreringsskjema (se vedlegg). I tillegg ble alle stier, adkomster, smett og lignende mellom stranda og nærmeste større vei eller tursti forsøkt registrert så komplett som mulig på kartet.

2.3. PR - Kontakt med omverdenen

Prosjektet ble gjort kjent gjennom lokalmedia, aviser og radio. I de påfølgende sidene med avisutklippene kan man få et innblikk i hva som ble skrevet. Et slikt prosjekt er det viktig å gjøre kjent, samtidig som en får en fokusering på de lokale forholdene og muligheter til en lokal forankring. Det siste er viktig hvis man vil gjennomføre tiltak uten å møte alt for stor motstand og ikke bli alt for upopulær blant berørte.

RØYKEN OG HURUMS AVIS

30. mars 2000

Til fots for å kartlegge strandsonen

På varme sommerdager og i 17 minusgrader med snø til knærne; Ole Martin Bjurstedt har hatt det han kaller drømmejobben. I over et år har han trasket langs kysten i våre to kommuner for å kartlegge strandsonen.

■ Astrid Sehl

– Med bakgrunn i signaler fra myndighetene og innspill fra publikum, er det blitt politisk flertall i begge kommunene om å rydde opp i strandsonen, forklarer Bjurstedt.

Dermed gikk Røyken og Hurum kommune sammen om det første prosjektet i sitt slag, med hensikt å kartlegge tilgjengeligheten til strandsonen, og forhåpentlig iverksette nødvendige tiltak.

Nysgjerrige

Ole Martin Bjurstedt jobber i teknisk sektor i Hurum kommune. Hans detaljerte registreringer om forholdene ved kysten, kan være gull verdt ved kollegenes behandling av byggesaker.

Etter å ha banket på campingplasser, snakket med fiskeren på stranda og snubla på tur, har han fått mye viktig informasjon fra menneskene i nærliggende.

– Uansett side av hyttegjerdet, så er folk veldig interessert. Mange vil ha en avklaring på lov og rett, som for eksempel byggeforbudet i 100-metersonen, sier Bjurstedt, og legger til at det lokale Naturvernforbundet har strandsonene som satsingsområde i år.

Så hvordan står det til langs kysten?

– Sååa er veldig blandet. Det er mye som kan forbedres. Mens noen områder er helt uproblematisk, er andre steder sperret av. Som for eksempel Frogamo-stranda i Nærnes, der er forholdene helt uavtaltig dårlig, sier Bjurstedt, og legger koden til at Frogamo står for «Frogner Motor og Garasje AS». Området var nemlig tidligere brukt til industrivirksomhet.

– Nå er det regulert som friområde, men stranda er likevel gjerdet inn med et to meter høyt gjerde. Området er flere hundre meter langt, og jeg håper kommunen vil gjøre noe med dette, sier Bjurstedt.

Noe annet han håper kommunene vil ta tak i, er tilrettelegging for bevegelseshemmede.

– Det er ikke mange steder dette er tilfredstillende. Når det gjelder offentlige bades-trender, er det helt klart mye som kan gjøres. Slik det er i dag er det vanskelig for bevegelseshemmede å ta seg fram på egen hånd, mener han.

– Det er også mye bra å se.

– Generelt er campingplassene fine, men noen av kulle tilrettelagt mer for dagsbesøkende. Bjurstedt synes det minst kommunene, er flinkere til å etterkomme lovverket og reguleringer enn før.

– Det er i ferd med å skje en holdningsendring når det gjelder det å åpne opp eiendommene sine. Men vi ser ofte at de som har eiendom av høyere markedsverdi, vokter desto mer rundt plassen sin.

Uvitenheter råder

Bjurstedt har registrert mange tilfeller av «sjikonses stengsel-

– Det er brygger, gjerder, plattinger og annet som folk setter opp med håp om å holde folk unna «sitt» området. Til og med flaggstenger og blomsterbed er satt opp langt unna bebyggelse, for å gi inntrykk av at plassen er opptatt.

Likesså ulovlige oppføringer, florerer også myter og selvklekket strandjus.

– Mye bygger på uvitenhet. I etterkant av prosjektet håper jeg det kan utarbeides en enkel og informativ brosjyre om hvordan man skal oppføre seg som grunneier og vanlig bruker, understreker Bjurstedt.

– For eksempel har ikke grunneier eller andre lov til å sette opp skilt eller male «adgang forbudt», «privat» eller liknende på svaberg. Når du går i utmark, skal du ikke møte denne type hindringer. Men det er lov å sette opp rettleidningsskilt, som «vis hensyn». Allmennheten må også følge visse spilleregler, og oppføre seg ordentlig når de ferdes på andres eiendom, fastslår Bjurstedt.

Med henvisning til «utilbørlig oppførsel» kan man altså med retten på sin side be støyende, forstyrende strandløver forlate pikniken.

En annen feiloppfatning som råder, er ifølge Bjurstedt at mange tror de har krav på å bevege seg fritt rundt kysten. Eksempelvis kan næringsområder få lov til å nekte andre adgang.

For øvrig finnes det ingen regel uten unntak.

Skjerme naturverdier

Kyst- og strandstrekningen i Hurum og Røyken er attraktive områder. Båt- og bodeliv, turgang og fiske er viktige aktiviteter for folk flest. Etter at Kyststiene ble etablert, har

enda flere fått synene opp for de flotte tur- og rekreasjonsområdene.

Bjurstedt understreker at hensikten med prosjektet ikke er at det skal tilrettelegges for atkomst til kysten for enhver pris.

– Visse områder bør helt klart skjermes. For eksempel langs strokningen Tofte-Rødtangen, hvor er det mange områder med viktige naturverdier. Noen steder er det mer bruk enn godt er, slik at det ikke bør tilrettelegges for mer ferdsel, sier han, og nevner Sætrepollen som et viktig våtmarksområde som bør skjermes.

I nærmeste framtid

Fylkesmannen har meldt sin interesse for prosjektet, og opplyser at det finnes økonomiske drahjelp i systemet. Bjurstedt håper kartleggingen vil bidra til at kommunene rydder opp og fjerner ulovlighetene langs kysten.

– For kommunene er det ennå mulig å håndtere situasjonen. Men jobben må gjøres i nærmele framtid.

Befolkningsveksten kommer etter hvert til å fylke til vær, og kommunene vil drukne i henvendelser og klager, hvis det ikke ordnes opp i en del situasjoner i forkant.

– Tiltakene som trengs er i seg selv ikke store, men virkningen av et enkelt tiltak kan være stor. Som å ta bort gjerdet ved Frogamo, påpeker Bjurstedt.

Nå skal han legge siste hånd på rapporten, som skal behandles av administrasjonen og deretter politikerne i kommunene. Over sommeren kan også publikum få innsyn i kyststatus, og hva som bør gjøres i og for framtiden.

Parallelt med lokalprosjektet pågikk det også en statlige kampanje i regi av Miljøverndepartementet med daværende minister, Guro Fjellanger. Dette bidro naturligvis til ytterligere fokusering på forholdene. Samme år som prosjektet startet opp, ble også den såkalte Sandefjorddommen avsagt og senere debattert.

DT & BB 8. juni 1999

Åpner strandsonen for alle

Ulovlig gjerder skal vekk, gamle stier skal sikres og det skal ryddes opp. Ole Martin Bjurstedt har vandret hurumlandet rundt og kartlagt strandsonen i Røyken og Hurum. Til ergrelse for noen og til glede for andre, skal han sikre almenheten fri ferdsel i strandsonen.

3. LOVER & BESTEMMELSER

Følgende lover er viktige for fovaltningen av strandsonen:

- ?? *Friluftsløven* (1957) hjemler ferdselsretten i utmark
- ?? *Plan- og bygningsloven* (1985) regulerer arealbruken og planstatus og alle byggverk
- ?? *Kulturminneloven* (1978) skal sikre kulturminnene
- ?? *Naturvernloven* (1970) sikrer spesielt fredede områder.

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Plan- og bygningsloven (pbl) er den viktige rammeloven, også i strandsonen, selv om ferdselsretten i hovedsak er regulert gjennom friluftsløven. Plan- og bygningsloven skal beskytte arealene mot ulovlig utbygging og nedbygging. Mange steder har utbyggere tatt seg til rette og satt i gang uten byggetillatelse, ofte med den filosofi "at det er lettere og få tilgivelse enn tillatelse", noe som igjen har spredd seg fordi kommunene ikke anmelder ulovlige byggearbeider eller tar fatt i sakene.

Forbud mot bygging og fradeling i 100-metersbeltet langs sjøen

Utgangspunktet er at ethvert byggearbeid krever søknad og tillatelse. Dette følger av pbl. §93. Det samme gjelder anlegg, veg eller parkeringsplass og ethvert vesentlig terrenginngrep. Enkelte mindre byggetiltak mindre enn 30 m² er bare meldepliktige. Hva som er vesentlig terrenginngrep følger av pbl. § 84, jfr byggesaksforskriften av 22.1.1997.

Det følger av pbl. §17-2 første ledd at bygning, konstruksjon anlegg eller innhegning ikke kan oppføres nærmere sjø enn 100 meter fra strandlinjen. Forbudet gjelder også deling, herunder salg, bortleie eller ubebygde del (parsell eller tomt) av eiendom. Etter pbl. §17-2 rammes også vesentlig endring av bygning, konstruksjon,

mv, f.eks dersom båtnaustet omgjøres til hytte. Forbudet dekker også bygging av svømmebasseng, forstøtningsmur, brygger som ikke er adkomstbrygger, veganlegg og plattinger som virker "privatiserende", for eksempel dersom de er utformet med rekkverk eller er en omfattende konstruksjon. Derimot omfattes ikke planering av enkel uteplass. Flytebrygger vil normalt være forankret i land, og da gjelder pbl. §17-2 og ikke pbl § 85 om transportable anlegg.

Det er i pbl §17-2 annet og tredje ledd unntak fra forbudet ved at det ikke gjelder i tettbygd strøk eller i områder som omfattes av reguleringsplan eller strandplan. Det samme gjelder område som i arealdelen av kommuneplanen er lagt ut til byggeområder. Videre gjelder ikke forbudet mot badeanlegg mv. og toalettanlegg på friluftsområde som er åpent for allmennheten. Utenfor 100-meters forbudet faller i tillegg brygge på bebygd eiendom til sikring av eierens eller brukers adkomst. Derimot må byggetillatelsen ikke strekke seg lengre enn hva som er nødvendig. En stor flytebrygge som "privatiserer" strandsonen og som går ut over å bare sikre eier eller brukers adkomst, kan lett være i strid med forbudet, jfr. Miljøverndepartementets fortolkninger 1/96 nr 1. Plan- og bygningsloven §85 gir regler for midlertidige eller transportable bygninger eller anlegg, herunder campingvogner og lignende. Plassering av slike må ikke føre til vesentlig ulemper for omgivelsene. Slike tiltak er ikke underlagt søkeplikt, men må meldes til kommunen.

Dispensasjon

Kommunen kan gi dispensasjon fra bestemmelsen i medhold av pbl §7. Vilkåret for dispensasjon er at særlige grunner må foreligge (jfr. første ledd første punktum). Vurderingen må tas med utgangspunkt i den bestemmelsen det skal dispenseres fra og begrenset av forvaltningsrettslige prinsipp om likhet og rimelighet, samt at 100- meters forbudet i pbl §17-2 skal håndheves restriktivt. Personlige forhold vil sjelden kunne tillegges vekt som grunnlag for dispensasjon. Fylkesmannen er statlig fagmyndighet i alle saker som gjelder kystsonen og må høres i slike tilfelle. Dispensasjon må også forelegges fylkeskommunen på forhånd både som planmyndighet og kulturminnemyndighet på vegne av staten.

Kommunens egne sanksjonsmidler

Kommunene har ved overtredelse av plan- og bygningsloven mulighet til å benytte egne sanksjonsmidler. Etter pbl §116 kan kommunen fastsette tvangsmulkt for å få gjennomført pålegg. Hvis ulovlige byggetiltak ikke rettes etter pålegg, kan kommunen etter §114 gi forelegg på endring. Plan- og bygningsloven §113 gir kommunene adgang til stansing av ulovlig arbeid, opphør av ulovlig bruk, fjerning av eller retting av ulovlig utført arbeid. Normalt vil dette være kommunen ved det utvalg som behandler byggesaker. Men også fylkesmannen og departementet kan bruke sanksjonsmidler som regional og sentral byggesaksmyndighet. Kommunen kan i forbindelse med pålegg om stansing av arbeid eller bruk kreve bistand av politiet etter pbl §113 første ledd annet punktum. Dette gjelder uavhengig av straffbart forhold.

FRILUFTSLOVEN

Ferdselsrett, innmark/utmark

Friluftsløven av 1957 hjemler i hovedsak ferdselen i utmark. Allmennhetens rett til fri ferdsel i strandsonen knytter seg i det alt vesentlige til om et område er å anse som innmark eller utmark. I utmark har allmennheten generelt rett til å bevege seg fritt så lenge det foregår hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet (jfr §§ 2 og 11), mens det i innmark er en rekke områder hvor det ikke er fri ferdsel med mindre det foreligger hevdvunnen rett eller spesielle avtaler.

Til sjøs er det imidlertid fri ferdsel med båt jfr §6 i friluftsløven og det fri adgang for kortere tid å dra i land båt på strandstrekning i utmark, samt benytte fortøyningsinnretninger som ringer, bolter og lignende dersom det ikke er til utilbørlig fortrenghet for eier eller bruker. Det er ikke tillatt å legge til ved kai eller brygge uten samtykke fra eieren eller brukeren.

På følgende områder er det begrensninger i ferdselen, jfr §1 a i friluftsløven.

- Gårdsplass (det nære området foran et hus eller mellom flere).
- Hustomt (et begrenset areal rundt et hus til vern om privatlivets fred).
- Dyrket mark (åker og eng i tilknytting til landbruksvirksomhet).
- Like med dyrket mark: Engslått, kulturbeite og skogplantefelt.
- Industriarealer eller lignende arealer.
- Mindre utslåtter, havnehager, skogforyngelsesfelt og områder avsatt til bestemte formål der
- allmenn ferdsel vil være til utilbørlig fortrenghet for eier, bruker eller andre (disse tilfellene
- må vurderes konkret i hvert tilfelle).

Det som ikke fanges opp av disse definisjonene er i prinsippet som utmark å regne. To gjengangere i spørsmålet innmark/utmark er strandlinjen og private veier, og her presiseres følgende:

- Det eksisterer ingen generell allmenn ferdselsrett langs strandlinjen mot sjø, men man må forholde seg til om området er som innmark eller utmark å regne eller om det er regulert inn bestemmelser om friområde, som for eksempel turveg.
- Private veier er som utmark å regne, så sant man ikke kommer i konflikt med områder som defineres som hustomt eller gårdsplass (her kan også lokale tradisjoner og hevdrett spille inn). I tillegg er det viktig å presisere at motorisert ferdsel ikke på noen måte kommer inn under den allmenne ferdselsretten.

Det vil alltid vil være en "gråsone" mellom innmark og utmark som må vurderes konkret i hvert tilfelle. En hyttetomt eller en boligtomt må i utgangspunktet regnes som innmark, men deler av større bebygde tomter – herunder strandsonen – vil ofte betegnes som utmark med rett til fri ferdsel. Det er antatt at grensen for hva som er innmark er snevrere rundt en hytte enn et bolighus. En hytteeier vil således ikke kunne sette likhetstegn mellom tomtegrensen og den helt private sfære.

Selv om en ikke har rett til fri ferdsel etter friluftsløven, kan det stiftes tingsrettslige rettigheter, som for eksempel stirett eller lokalbefolkningens årelange rett til ferdsel ved såkalt alders tidsbruk

§13 i friluftsløven omhandler sjikanøse stengsler. "Eier eller bruker av grunn må ikke ved stengsel eller på annen måte vanskeliggjøre den ferdsel som er tillatt i denne lov, med mindre det tjener hans berettigede interesser og ikke er til utilbørlig stengsel for allmennhetens ferdsel. Utten særskilt heimel må ingen sette opp skilt eller på annen måte kunngjøre at det er

forbudt å ferdes eller bade på område hvor det er adgang til det etter denne lov. Stengsel skilt eller kunngjøring som er i strid med denne paragraf, kan kreves fjernet etter §40."

Allikevel må enhver som bruker allemannsretten ta hensyn til grunneier og andres berettigede interesser, dvs opptre utilbørlig. Man kan ikke legge seg ned på en eiendoms plen solplass eller strand, hvis det ikke er i tråd med friluftsløven eller følger av reguleringsplan. Eier og bruker har også rett til å bortvise personer som opptrer hensynsløst eller viser utilbørlig adferd.

Enhver har rett til å bade i utmark, når dette skjer i rimelig avstand fra bebodd hus eller hytte og er uten fortrenghet eller ulempe for andre. Det betyr at en også kan bade fra private fritidseiendommer når dette *objektivt* sett ikke forstyrrer hytteeieren. Loven beskytter med andre ord ikke grunneieren bare fordi han føler seg krenket av andre som bader på eiendommen. Imidlertid er det viktig å merke seg at retten til bading, rastning og soling er snevrere en ferdselsretten. En har ikke automatisk rett til disse aktivitetene, selv om det er ferdselsrett, noe som høyesterett presiserte i Sandefjordsaken (1998).

Det er også grunn til å minne om at friluftsløven §11 påbyr at allmennheten også skal ta hensyn til miljøet. En skal ikke etterlate seg stedet på en måte som er skjæmmende eller er til ulempe eller skade for noen.

Det anbefales at kommunen må delta mer aktivt i saker som det oppstår tvist om, jfr §20 pkt c i friluftsløven; "hvorvidt et stengsel, eller annen hindring, et skilt eller kunngjøring er lovlig (jfr. §13) kan grunneieren, brukeren eller et interessert friluftslag kreve uttalelse herom av kommunen.

Utfyllende lesning om friluftsløven finnes i rundskriv T-6/97 fra Miljøverndep.

4. OSLOFJORDEN

4.1. Sætre

Kartutsnitt, Sætre

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *friområder, friluftsområder i sjø, naturområder, fiskeområder, LNF-A, LNF-B, næringsvirksomhet, senterområder, boligområde og småbåthavn*. Hovedvekt på næringsvirksomhet og boligområder. Befolkningstall i nærområdene: ca 3000.

Delområder

Sætre, Sætrepollen, Dyno industriområde (Engene), Verpen.

4.1.1. Områdebeskrivelse

Fra kommunegrensen i nord mot Røyken og sørover til Sætre sentrum ligger det spredt bolig- og fritidsbebyggelse, friområder og LNF- områder langs sjøen. Terrenget skråner lett kupert ned mot sjøen, delvis skogkledd.

Sentrumsområdet i Sætre består av næringseiendommer, småbåthavn og et marinaområde i kombinasjon med parkmessig opparbeidede områder. Indre del

av Sætrepollen består av et gruntvannsområde med et bekkedelta innerst i pollen. Pollen er omkranset av våtmarker og krattskog, og er av stor betydning for vann- og vadefugler hele året. Området er under press fra småbåtanlegg og næringsdrift, og et sterkere vern av området bør utarbeides.

På halvøya på utsiden av Sætrepollen ligger Dynos industriområde på Engene. Terrenget har særegne terrengformasjoner, er kraftig kupert og delvis skogkledd. Sør for industriområdet, videre utover fjorden mot Verpen stiger terrenget bratt opp fra sjøen mot toppen av Verpenåsen. Terrenget her er skogkledd og meget bratt med berg og berghyller. Terrenget er meget særegent og deler av området har tilnærmet urskogspreget. Helt sør i området ligger Verpen. Her finner vi gården Verpen og et større industriområde langs sjøen tilhørende Dyno industrier. Terrenget er kupert med typisk kystvegetasjon.

4.1.2. Røyken grense til Sætre

Med unntak av Sjødalsstranda og utmarksområdet rett nord for dette, er tilgjengeligheten på denne strekningen sterkt begrenset på grunn av helårs- og fritidsboliger med beliggenhet ned til sjøen. Det var tidligere flere mindre smett og stier i området med forbindelse både ned til, og langs sjøen til Røyken grense, og videre til Bestonstranda.

Tiltak

?? Det bør være mulig å gjenopprette en eller flere av disse ferdselsårene, spesielt stien mellom Sætresiden og Bestonområdet er viktig.

4.1.3. Sætre sentrumsområde

Tilgjengeligheten til strandarealene i sentrumsområdet er bra.

Tiltak

1. På bakgrunn av den høye befolkningskonsentrasjonen i Sætre og den forventete veksten i dette området, bør man i nærmeste fremtid utvikle og tilrettelegge egnede bade- og friområder i nærområdene. Det er i dag stor mangel på slike områder i tilknytning til Sætreområdet.

Illustrasjonsbilde. Foto: Mjøen

2. Det bør utarbeides klare og lett håndterlige regler for bruk av den kommunale bryggen slik at misbruk unngås.
3. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, sjøboder, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
4. Kommunen må se på mulighetene for å utvikle/tilrettelegge for en mindre badestrand med toalett, sittegruppe e.l. i tilknytning til den kommunale bryggen.
5. Sikre og utvikle strandområdene i Sætre sentrum til beste for allmennheten i kombinasjon med et maritimt flerbruksmiljø. Vurdere på nytt flytting av vinteropplaget for båter til Dynos område.

4.1.4. Sætrepollen

Tilgjengeligheten til Sætrepollen er varierende. De delene som er i bruk som bryggeområder og lignende er lett tilgjengelige, mens våtmarksområdene er vanskelig tilgjengelig grunnet naturlige forhold (sump). Områdene er i dag under press både fra utbygningsinteresser og småbåthavnen. Videre utover på nordøstre del av pollen kommer man ut på området Holmen hvor det ligger et selskapslokale, en fritidseiendom og en sjøbod (hytte?) med brygge. I tillegg inneholder den østlige delen et fjellanlegg som eies av Dyno. Store deler av dette området er ren utmark og er på grunn av sin nærhet til Sætre sentrum meget interessant som mulig fri-/badeområde. Tilgjengeligheten er i dag noe begrenset, men med tilrettelegging kan dette bli et svært attraktivt supplement til Sætreområdet.

Tiltak

1. I våtmarksområdene bør man ikke legge til rette for økt ferdsel og tilgjengelighet av hensyn til områdenes verdi som biotoper. Det bør heller utarbeides strengere vern for disse områdene.
2. Utarbeide verneplan og/eller skjøtselsplan for våtmarksområdene i Sætrepollen slik at disse er klart definert, skjermet for ferdsel og trygget for fremtiden.
3. Dynos område må komme med ved planlegging av utviklingen av Sætre sentrum.

4.1.5. Dyno Engene

Hele halvøya som omfattes av Dynos industrianlegg er avsatt til næringsvirksomhet og dessuten klassifisert som fareområde. Området er ikke tilgjengelig for allmenn ferdsel og dette er heller ikke en aktuell problemstilling så lenge det drives industrivirksomhet i området.

Tiltak

1. Kommunen må ved et eventuelt salg og/eller oppstyking av området være med på å sikre deler av området ut mot fjorden for allmennheten.
2. Det bør innledes en dialog med Dyno om eventuelt å åpne deler av området for allmenn ferdsel.

4.1.6. Verpen

Sørover fra Dynos industriområde mot Verpen er tilgjengeligheten redusert på grunn av terrengets beskaffenhet og med et par unntak er strandområdene derfor lite tilgjengelige fra landsiden. I selve Verpen er tilgjengeligheten også svært redusert, men her er det i hovedsak Dynos gamle inngjerdete industriområde som stenger for ferdsel. Deler av dette området er svært attraktivt.

4.1.7. Kyststi

Kyststien går sammenhengende gjennom området og er knyttet sammen med kyststien i Røyken kommune. Det er ikke avdekket konflikter av betydning langs nåværende trasé. En alternativ rute over Verpenåsen langs eksisterende stinett ville være et bra supplement til dagens trasé.

4.2. Storsand

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *LNF-A, LNF-B, friområde, vernet område iht. naturvernloven, friområde/område for forsvaret, småbåthavn, grustak, boligområde m/fortetting, eksisterende fritidsbebyggelse/fremtidig boligområde og eksisterende boligområde*. Hovedvekt på LNF-A, LNF-B, friområde/område for forsvaret, boligområde m/fortetting, eks. fritidsbebyggelse/fremtidig boligområde og grustak.
Befolkningstall i nærområdene: ca 250.

Delområder

Sandspollen, Kinnartangen/Nesset, Storsand, Freyborg til Eltornstøa.

4.2.1. Områdebeskrivelse

Nord i Sandspollen ligger Tangen med sin særegne "sørlandsbebyggelse", i dag for det meste i bruk som fritidsboliger. Videre inn i Sandspollen ligger det småbåthavn og en kombinasjon av fritids- og helårsbebyggelse i skråningen opp fra sjøen. Etter at bebyggelsen er passert kommer man inn i et større sammenhengende område hvor det er tilrettelagte badeplasser med toaletter og fortøyningsmuligheter for et større antall fritidsbåter.

Innerst i Sandspollen ligger Lagtangen med noe fritidsbebyggelse, og her ligger også "Fiskerhytta". Fiskerhytta ble satt opp i 1915 for å tjene som oppholdssted for lokale fiskere mens de ventet på innrykk av makrell. I dag er hytta restaurert av lokale ildsjeler og skal fra sommersesongen 2000 tjene som overnattingstilbud i Kystleden, en "turistløype" på sjøen i indre Oslofjord i regi av Oslofjorden Friluftsråd.

Videre utover i nordøstlig retning ligger Kinnartangen hvor det på Sandpollensiden er tilrettelagt med fortøyningsbrygger og

Kartutsnitt, Storsand m/Sandspollen

bolter foruten toaletter og søppelbod. Rundt Kinnartangen og videre sørover kommer vi til Nesset hvor forsvaret har et mindre anlegg med kortholdsskytebane. Her er det restriksjoner på ferdsel. For øvrig er store deler av Kinnartangen regulert til kombinasjonen friområde/område for forsvaret, og dette innebærer militær øvingsaktivitet i deler av året. Terrenget rundt Sandspollen og Kinnartangen består av store terrengformasjoner og skogkledde ller som strekker seg fra sjøen og oppover.

Sør for Nesset ligger Færgestad med en kombinasjon av fritids- og helårsboliger i bratt skrånende terreng ned mot fjorden. Færgestad er, som navnet tilsier, et gammelt fergested. Her gikk ferdselen fra Vestlandet over Oslofjorden og videre mot kontinentet. I dag er stedet meget populært blant sportsdykkere og sportsfiskere fra hele Østlandet.

Rett sør for Færgestad ligger et større sand- og grustak, før man kommer til Storsand som preges av kombinasjonen etablert fritids- og helårsbebyggelse og nye boligfelt. På Storsand ligger Freyborg med fergeforbindelse til Drøbak, kafe, toaletter, småbåthavn og friområde med tilrettelagte bademuligheter. Terrengtet rundt Storsand er skrånende, lett kupert og stiger jevnt opp fra sjøen mot høyereliggende terreng.

På strekningen fra Freyborg og sørover langs fjorden til Eltornstøa ligger det spredt fritids- og boligbebyggelse og enkelte mindre landbrukseiendommer. Terrengtet er nokså likt med det vi finner på Storsand. Riksveien følger langs fjorden fra Freyborg og sørover gjennom området, slik at arealene mellom veien og sjøen er begrenset på denne strekningen.

4.2.2. Sandspollen

Tilgjengeligheten er i hovedtrekk bra i Sandspollen med unntak av Tangen og på et område i midtre del av pollen der det ligger fritids- og boligeiendommer ned til sjøen. På Tangen går det adkomst utover til eiendommene og med en enkel tilrettelegging i samarbeid med grunneierne burde det la seg gjøre å opparbeide en enkel adkomst ut til sjøen ved innseilingen til Sandspollen. Når det gjelder området i midtre del av pollen, ligger eiendommene slik til at en bedring av tilgjengeligheten vanskelig lar seg gjennomføre, muligens med unntak av et mindre område sør i bebyggelsen som grenser mot utmark.

4.2.3. Kinnartangen

Tilgjengeligheten er bra i hele området.

4.2.4. Nesset

Nesset har dårlig tilgjengelighet på grunn av forsvarets aktiviteter i området. Deler av området, spesielt selve odden og stranden på Nesset, burde ved hjelp av enkle ferdselsregler og i samarbeid med forsvaret kunne åpnes for allmennheten i periodene forsvaret ikke benytter området. Slik det fungerer i dag virker det temmelig tilfeldig hvem som får benytte området og til hvilke tider.

Tiltak

1. Kommunen må gå en ny forhandlingsrunde med forsvaret om bruk av Nesset. I perioden fra mai til ut august burde dette området være unntatt fra militær virksomhet.
2. Hvis eller når Oscarsborg legges ned må kommunen sikre seg dette området som friområde med hjemmel i plan- og bygningsloven.

4.2.5. Færgestad

Færgestad har vekslende tilgjengelighet. Ved moloen og friområdet er det grei tilgjengelighet, mens det langs stranden sørover fra moloen og videre mot innseilingen til sandtaket i stor grad er "privatisert" av grunneierne. En stor del av denne strekningen er imidlertid klar utmark og her bør det gjøres tiltak for å bedre tilgjengeligheten.

4.2.6. Storsand med Freyborg.

Vekslende tilgjengelighet på hele strekningen med unntak av Freyborgområdet hvor det er tilrettelagt friområde. På resten av strekningen er det en kombinasjon av store fritids- og boligeiendommer og klar utmark. På flere av de bebygde eiendommene er stranden og gamle

adkomster "privatisert". I flere av disse tilfellene dreier det seg om områder som kommer inn under utmarksbegrepet.

Tiltak

1. En gjennomgang av hele strekningen bør foretaes med sikte på å bedre tilgjengeligheten i deler av området.
2. Sett i lys av utbygningsplanene som foreligger for Storsandområdet med en relativ stor økning i antall beboere, er det viktig at tiltak for å sikre tilgjengeligheten gjøres i nær fremtid.

4.2.7. Storsand til Eltornstøa

Området har varierende tilgjengelighet. Det ligger spredt fritids- og boligbebyggelse og rene utmarks-områder på hele strekningen. Det er en rekke større og mindre "privatiserende" tiltak på hele strekningen.

Tiltak

- ?? En gjennomgang av strekningen med henblikk på å bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige tiltak er påkrevet.

4.2.9. Kyststi

Kyststien går ubrutt fra nord i området til Freyborg. Videre sørover gjennom området er kyststien ikke etablert. Det bør innledes samarbeid med grunneiere om å utarbeide og merke en trasé for kyststien på denne strekningen. Det anbefales også å se på

muligheten for å tilrettelegge en avstikker fra eksisterende kyststi og ut på Tangen i Sandspollen. Samarbeidet med forsvaret om kyststitrásé over Kinnartangen bør sluttføres slik at denne traséen blir en realitet.

4.2.8. Tiltak - Storsand

Utvikle Freyborgområdet etter at fergedriften opphører til beste for allmennheten og legge til rette for flerbruk. Konkret bør det legges til rette for følgende:

1. Større og bedre skjermet badeområde i sjøen og oppgradering av grøntarealene.
2. Bygging av sjøsettingsrampe for småbåter, gjerne i samarbeid med den lokale båtforeningen som skal være allmenn tilgjengelig. Opparbeide parkeringsareale for biler med båt hengere. Det er et behov for egnete ramper for sjøsetting av småbåter i Hurum.
3. Vurdere behovet for flere parkeringsplasser for dagsbesøkende til friområdet. Parkeringsarealene kan nyttes til vinterlagring av fritidsbåter ved en fornuftig planlegging hvis dette er aktuelt.
4. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, sjøboder, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
5. Foreta en gjennomgang av området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjursted

4.3. Filtvet

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *LNF-A, friområde, campingplass, fritidsbebyggelse, boligområde, fortetting av eksisterende boligområde og næringsvirksomhet.*

Hovedvekt på fritidsbebyggelse, fortetting av nåværende boligområde og LNF-A.

Befolkningstall i nærområdene: ca 1600.

Delområder

Eltornstøa til Solbergstøa, Solbergstøa til Halvorshavn, Filtvet, Filtvet til Ramsvik.

4.3.1. Områdebeskrivelse

Nord i området ligger Eltornstøa. Herfra og sørover til Solbergstøa ligger det spredt fritids- og boligbebyggelse og flere områder med ren utmark. Ved Eltorn ligger det et større etablert hyttefelt, adskilt fra strandområdet av riksveien. Rett sør for dette hyttefeltet finner vi Eltornstranda som er et offentlig bade- og friområde. Området bærer preg av dårlig skjøtsel og vedlikehold, og er av denne grunn lite attraktivt som friområde.

Rett sør for Eltornstranda ligger et mindre område med fritidsbebyggelse ned mot sjøen. Videre sørover kommer det en ny strekning med utmark og spredt fritidsbebyggelse før vi kommer til Solbergstøa. Terrenget på hele strekningen fra Eltornstøa til Solbergstøa er skrånende, lett kupert og stiger jevnt opp fra sjøen mot høyereliggende områder. Vegetasjonen består i hovedsak av blandingsskog og enkelte strekninger med berg og fjellknauser. Riksveien følger langs fjorden på denne strekningen, slik at arealene mellom veien og sjøen er begrenset.

I Solbergstøa ligger en campingplass med fritids- og boligbebyggelse grensende inntil campingplassen både i nord og sør.

Kartutsnitt, Filtvet.

Campingplassen er i hovedsak tilrettelagt for faste gjester, men dagsbesøkende er

velkommen til å benytte stranden. Det er ikke tilrettelagt parkering eller toaletter for dagsbesøkende.

Sør for Solbergstøa ligger et inngjerdet område ned til sjøen med en større trafostasjon. Videre sørover fra trafostasjonen kommer vi inn et nytt område

med spredt fritids- og boligbebyggelse og utmark. Dette området strekker seg sørover forbi Husebystøa og videre til Halvorshavn. Terrenget på strekningen Solbærstøa til Husebystøa stiger bratt opp fra sjøen før det går over i skrånende, lett kupert terreng som stiger videre mot høyereliggende terreng. Fra Husebystøa videre til Halvorshavn skråner terrenget igjen lett kupert opp fra sjøen og stiger jevnt mot høyereliggende områder. Det er i hovedsak barskog med noe berg på strekningen.

Halvorshavn er et større inngjerdet område med tankanlegg og utskipningshavn. Sørover fra Halvorshavn og videre mot Filtvet ligger et område med spredt eldre fritids-bebyggelse. Midt i strekningen ligger Kobberskjærødden, et friområde med sandstrand og fine bademuligheter. Terrenget stiger relativt bratt og kupert opp fra sjøen med knauser og glissen blandingskog.

Nord for Filtvet brygge ligger det fritids- og boligeiendommer ned til sjøen. Ved brygga ligger et eldre ventelokale fra tidligere tiders fergetrafikk som nylig er pusset opp og restaurert, og tenkt brukt til allmennyttige formål. Det er også småbåtrampe ved brygga og noe parkeringsmuligheter.

Videre sørover til Filtvet fyr og videre til Ekernbukta ligger det fritidseiendommer, et eldre sommerhotell, en feriekoloni og noen mindre friområder langs sjøen. Først i noe avstand fra sjøen finner vi boligbebyggelse på denne strekningen. I Ekernbukta ligger

det en mindre campingplass, adskilt fra sjøen med et bade- og friområde. Rett sør for campingen ligger Filtvet molo med småbåthavn og et mindre fiskemottak. På strekningen fra Filtvet molo til Sørstrandskjæra ligger det store etablerte fritids- og boligeiendommer. Terrenget på strekningen Filtvet brygge til Filtvet molo og videre til Sørstrandskjæra er åpent og lett kupert. Det er flere områder med svaberg og rullesteinsstrender på strekningen og i området ved Ekrabukta er det parkmessig opparbeidede arealer i forbindelse med campingplassen og friområdet.

Fra Sørstrandskjæra og sørover forbi Båsen, Engersvik, Gammelvikene og til Vestervik er det med noen få unntak ren utmark langs sjøen. Det er etablert fritidsbebyggelse på strekningen, men denne er trukket tilbake i god avstand fra sjøen. Terrenget på denne strekningen er slakt og lett kupert med glissen kystskog og med flotte svaberg langs sjøen.

Sør for Vestervik kommer man inn i et område med flere store sammenhengende hyttefelt med fritidseiendommer helt ned til sjøen. Dette området strekker seg sørover, forbi Rødsstøa og videre til Rødsodden, rett nord for Ramsvik. I Rødsstøa er det etablert en småbåthavn med molo og et mindre grøntareal hvor det også er tilrettelagt for bading. Terrenget på denne strekningen stiger bratt og kupert opp fra sjøen, med unntak av området i Rødsstøa hvor terrenget er noe slakere. Det er en blanding av storvokst barskog, glissen blandingskog og berg i området og det er flere strekninger med flotte svaberg langs sjøen.

*Illustrasjonsbilde.
Foto: Bjurstedt.*

4.3.2. Eltornstøa til Solbergstøa

Vekslende tilgjengelighet på hele strekningen, bra i områdene med ren utmark, men en rekke ”privatiserende” tiltak i områdene med spredt fritids- og boligbebyggelse.

Tiltak

?? Hele strekningen bør gjennomgås med henblikk på å bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige tiltak.

4.3.3. Solbergstøa

Bra tilgjengelighet i selve campingområdet, men vekslende i de bebygde områdene nord og sør for campingplassen hvor det er tiltagende ”privatisering”. Antall ”privatiserende” tiltak er begrenset i området.

Tiltak

1. Områdene nord og sør for campingplassen bør gjennomgås med henblikk på å bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige tiltak.
2. Det vil være fornuftig å få kontroll over ”privatiserende” tiltak før disse utarter.

4.3.4. Solbergstøa til Halvorshavn

Vekslende tilgjengelighet på hele strekningen, og en rekke ”privatiserende” tiltak både i områdene med ren utmark og i områdene med spredt fritids- og boligbebyggelse. I området ved Husebystøa er det permanent utplasserte campingvogner i utmark og det foregår kjøring med firehjulsdrevne kjøretøyer i utmark av betydelig omfang i samme område. Det er også flere gamle og

falleferdige installasjoner i området som er i en slik forfatning at de kan utgjøre en fare både for mennesker og dyr.

Tiltak

?? Hele strekningen bør gjennomgås med henblikk på å bedre tilgjengeligheten og rydde opp i gamle installasjoner samt fjerne ulovlige tiltak.

4.3.5. Halvorshavn

Området er avsatt til tankanlegg med en sikkerhetssone rundt og området er ikke tilgjengelig for allmenn ferdsel.

4.3.6. Halvorshavn til Filtvet

Vekslende tilgjengelighet på hele strekningen, og en rekke ”privatiserende” tiltak. I fri-området på Kobberskjærrodden er det utført ”privatiserende” tiltak og oppsatt ferdsels-hindrene installasjoner.

Tiltak

?? Hele strekningen må gjennomgås med henblikk på å bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige installasjoner, særlig påkrevet er det å rydde opp i området på Kobberskjærrodden som er avsatt til friområde.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjurstedt.

4.3.7. Filtvet

Vekslende tilgjengelighet på hele strekningen, og en rekke "privatiserende" tiltak i deler av området. Ved Filtvet brygge ligger en av få utsettingsramper for småbåter som er åpen for alle.

Tiltak

1. Selv om arealet rundt brygga er begrenset bør man vurdere å tilrettelegge for parkering for dagsbesøkende med bil og båthenger sammen med "vanlig parkering". Alternativt kan man vurdere muligheten for å flytte denne rampen til småbåthavnen i Filtvet molo hvor det er bedre mulighet for å tilrettelegge parkeringen, men også her er arealet relativt begrenset.
2. I sammenheng med kommunens ervervelse av Filtvet fyr og aktivitetene som er der, bør man se på muligheten av å tilrettelegge for ferdsel langs sjøen fra fyret til Ekrabukta både som liten "opplevelsestur" samtidig som det vil være en grei adkomst fra Ekrabukta med sitt friareal og parkeringsmuligheter.

4.3.8. Filtvet molo til Sørstrandskjæra

Det er tilgjengelighet til området i dag, men tilgjengeligheten er på vikende front og bør stadfestes. Det er relativt få "privatiserende" tiltak på strekningen, men enkelte er plassert slik at de virker klart ferdselshindrende.

Tiltak

- ?? Strekningen bør gjennomgås med henblikk på å bedre/stadfeste tilgjengeligheten og fjerne ulovlige tiltak.

4.3.9. Sørstrandskjæra til Vestervik

Det er generelt bra tilgjengelighet på hele strekningen.

4.3.10. Vestervik til Ramsvik

Det er vekslende tilgjengelighet på strekningen, dels på grunn av terrengets beskaffenhet og dels på grunn av en rekke "privatiserende" tiltak på deler av strekningen. I området rett nord for moloen i Rødsstøa er det og har det vært konflikt om ferdsel/opphold over tid og dette området bør prioriteres ved en gjennomgang av hele strekningen.

4.3.12. Kyststi

Det går ikke sammenhengende kyststi gjennom området. Det er kun en kort bit gjennom Eltornstøa og to noe lengre strekninger, henholdsvis fra Huseby til Halvorshavn og fra Kobborskjærødden gjennom Filtvet til Filtvet molo. Det har tidligere vært jobbet med kyststi gjennom resten av området uten at grunneiere og kommunen har kommet til enighet. Dette arbeidet bør gjenopptas og et konstruktivt samarbeide med grunneierne i dette området bør innledes med det mål for øye å utarbeide og merke en kyststi gjennom disse områdene.

4.3.11. Tiltak - Filtvet

1. Hele strekningen bør gjennomgås med henblikk på å bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige tiltak.
2. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, sjøboder, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak. Begynn i områder som er avsatt til friområde.
3. Foreta en gjennomgang av området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

4.4. Tofte

Kartutsnitt, Tofte.

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til: LNF-A, friområde, havn m/ lagringsplass for småbåter, boligområde, boligområde m/videreutvikling og fortetting og næringsvirksomhet.

Hovedvekt på

Næringsvirksomhet og boligområde m/fortetting og utvikling. Befolkningstall i nærområdene: ca 1700.

Delområder

Ramsvik og Rulleto, Tofte fabrikker, Tofte båthavn til Bakkestranda, Hurum fabrikker og Hurumhavna til Preissestranda.

4.4.1. Områdebeskrivelse

Nord i området i en lun vik ligger Ramsvik. Deler av vika er et mye brukt badeområde og tidligere var det tilrettelagt for bading her med stuptårn, badetrapper og lignende. Dessverre er dette ikke holdt vedlike og i dag er det bare rester igjen. Bebyggelsen er en blanding av fritids- og helårsboliger som ligger litt tilbaketrukket fra sjøen. Terrenget er småkupert og slakt stigende fra sjøen og stiger bratt og skogkledd opp i bakkant av bebyggelsen.

Sør for Ramsvik ligger Rulleto med friområde langs sjøen, hvor det blant annet ligger en meget populær badestrand. Bebyggelsen består av fritids- og boligeiendommer beliggende til dels i god avstand fra sjøen. Her ligger også det kommunale renseanlegget for Tofte og Filtvet. Terrenget er bratt og småkupert med svaberg og blandingsskog. Videre herfra kommer vi inn i Tofte fabrikkers industriområde med nærings- og fabrikkvirksomhet og tilhørende

dypvannskai. Nord i området mot Rulleto er det en ubebygd sone med flotte svaberg.

På sørvestsiden av Tofte fabrikker ligger Tofte småbåthavn med molo, brygger og opplags-plasser. Sørvestover fra båthavna til Skjæra ligger det eldre etablert boligbebyggelse, delvis helt ned til sjøen. Området ute på Skjæra er lagt ut til friområde delvis tilrettelagt for bading, med toaletter og gode parkeringsmuligheter. Videre sør av Skjæra passerer man en kort strekning med bolig- og næringseiendommer i noe avstand fra sjøen, før man kommer til Apotekerstranda og Smerlingstranda. Dette er friområder som er tilrettelagt for bading og lek med tilhørende grøntarealer og toaletter.

Etter dette området ligger en ny strekning med boligeiendommer helt ned til sjøen. I senter av dette området ut til sjøen ligger Tofte brygge med gammel dypvannskai. Denne har ikke vært i drift i senere år grunnet manglende vedlikehold. Brygga er et populært badested og det er parkeringsmuligheter på stedet. Videre sørvestover herfra ligger en smal stripe uten bebyggelse mellom riksveien og sjøen før

man igjen kommer inn i et mindre område med bolig- og næringseiendommer som ligger helt ned til sjøen. Etter dette området ligger Sagene båthavn med molo, brygger og opplag for småbåter. Umiddelbart vest for båthavna ligger Bakkestranda, et friområde som strekker seg videre til Hurum fabrikker. Området er avsatt til friområde og tilrettelagt for bading med grøntarealer og toaletter. Terrenget på denne strekningen er åpent, lett kupert og skrånende fra sjøen og opp gjennom bebyggelsen.

Friområdet på Bakkestranda grenser inn til Hurum fabrikkers industriområde med nærings- og fabrikkvirksomhet og tilhørende typvannskai. Umiddelbart vest for Hurum fabrikker ligger Hurumhavna med en stor småbåthavn og store parkerings- og opplagsplasser. Havneområdet eies av Hurum fabrikker. På vestsiden av båthavna ligger et delvis gjengrodd industriområde før man kommer inn i et område uten bebyggelse som strekker seg videre til Preissestranda, en populær badeplass med fin sandstrand. I bakkant av Preissestranda ligger eldre etablert fritids- og boligeiendommer. Terrenget i området er åpent, lett kupert, med lav kystskog og svaberg utenom de bebygde områdene.

4.4.2. Ramsvik og Rulleto

Tilgjengeligheten er bra i hele området. I dag er området skjemmet av båter, båtvrak, nye og gamle båttrekk i et betydelig antall, gammelt skrot og søppel.

Tiltak

?? Det bør foretas en opprydding i den uorganiserte småbåt-opplagringen på området rett sør for badestranden på Rulleto.

4.4.3. Tofte fabrikker

Størsteparten av området er inngjerdet og omfatter Tofte fabrikkers industrianlegg. Hele området er avsatt til næringsvirksomhet og ikke åpent for

allmennheten. Ferdsel er derfor ingen aktuell problemstilling. Imidlertid er det et område nord for fabrikkgjerdet som ligger innenfor området avsatt til næringsvirksomhet som er interessant med henblikk på fremtidig bruk. Området er i dag åpent for allmenn ferdsel og inneholder flere flotte naturverdier, særlig er det et større område med flotte svaberg her.

Tiltak

?? Hele eller deler av dette området bør vurderes sikret for allmennheten som friområde eller lignende.

4.4.4. Tofte båthavn til Bakkestranda

Tilgjengeligheten er i hovedtrekk bra i hele området.

Tiltak

?? Man bør foreta en gjennomgang av området rett sør og nord for Tofte brygge med henblikk på eventuelt å åpne for allmenn ferdsel langs sjøen.

4.4.5. Hurum fabrikker

Hele området er inngjerdet og omfatter Hurum fabrikkers industrianlegg. Området er avsatt til næringsvirksomhet og ikke åpent for allmennheten. Ferdsel er derfor ingen aktuell problemstilling, kanskje med unntak av et mindre område i forbindelse med bedriftens administrasjonsbygg nord i området. Her ligger det en lun fin sandstrand i bukta nedenfor administrasjonsbygningen som eventuelt kunne knyttes til friområdet ved Bakkestranda.

Tiltak

?? Det bør tas kontakt med fabrikkens ledelse for om mulig å åpne/tilrettelegge dette avgrensede området for allmenn ferdsel.

4.4.6. Hurumhavna til Preissestranda

Tilgjengeligheten er i hovedtrekk bra i hele området. På strekningen fra båthavna til Preissestranda er det flere steder mye gammelt metallskrot, sannsynlig gammelt industriavfall. Det er enkelte "privatiserende" tiltak av eldre årgang rett sør for selve Preissestranda.

Tiltak

1. Gammelt industriavfall bør samles inn og fjernes.
2. De "privatiserende" tiltakene sør for Preissestranda bør fjernes.
3. Ta kontakt med Hurum fabrikker og båtforeningen her med henblikk på å få til en ordning slik at sjøsettingsrampen i Hurumhavna blir allment tilgjengelig.

4.4.8. Kyststien

Kyststien går ubrutt gjennom området. På strekningen fra Tofte båthavn til Skjæra går stien gjennom to mindre områder hvor det er hekkeplasser for sjøfugl. Dette er uheldig og man bør snarest foreta en vurdering av de aktuelle områdene og avgjøre om stien skal stenges i hekkeperioden eller om den kan legges om.

På strekningen fra Rulleto til Tofte båthavn bør en mer kystnær trasé vurderes i tillegg til dagens trasé som går i svært lang avstand fra sjøen. Utover området med sjøfuglhekking er det ikke avdekket konflikter av betydning langs dagens trasé.

4.4.7. Tiltak - Tofte

1. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
2. Foreta en gjennomgang av hele området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

Illustrasjonsbilde. Foto: Mjøen.

4.5. Hurumlandet - sørspissen

Kartutsnitt, Hurumlandet - sørspissen.

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *LNF-A, LNF-B, fritidsbebyggelse, campingplass og område vernet etter lov om naturvern.*

Hovedvekt på LNF-A og LNF-B.

Befolkningstall i nærområdene: ca 800. Kun et begrenset antall fastboende, men har et betydelig antall sommerbeboere i tillegg til at området nyttes av beboerne i Tofte og Holmsbu, Kana og Rødtangen.

Delområder

Østnestangen til Kattsundodden, Ertsvika til Delsvik, Haraldstangen til Skjøttelvikbukta og Korrvik til Solfjellskjær.

4.5.1. Områdebeskrivelse

I bukta nordøst for Østnestangen ligger Steinvik med svaberg, rullesteinsstrender og sandstrender langs sjøen. Det ligger en mindre fritidseiendom i området, i god avstand fra sjøen. Terrengtet er skogkledt og stiger jevnt oppover fra sjøen mot høyereliggende områder.

Rett sørover fra Steinvik stikker den markante Østnestangen ut i fjorden.

Østsiden av tangen er bratt berg og typisk kystfuruskog, mens vestsiden, som ender i sandbukta, er slakere med frodig blandingsskog. Ytterst på tangen, ved fyrlykta, ligger et område med flotte svaberg og her har man et vidt utsyn til midtre del av jordre Oslofjord.

Videre vestover fra Østnestangen ligger Sandbukta, først med flotte svaberg og sandstrender

innerst i bukta, og siden med flotte rullesteinsstrender sørvestover ut mot Kattsundodden.

Innerst i bukta skråner terrenget lett opp fra sjøen med storvokst blandingskog, lenger utover stiger terrenget gradvis brattere opp fra sjøen og skogen skifter til mer småvokst kystskog. Det ligger tre fritidseiendommer i området, hvorav to ligger ned til sjøen.

Rett på utsiden av Kattsundodden ligger Ertsvikskjæra, avsatt til sjøfuglreservat. Nord-vestover fra Kattsundodden og innover i Ertsvika kommer man først gjennom et område med eldre fritidsbebyggelse langs sjøen før man kommer til indre del av Ertsvika med berg, små gressletter og en flott sandstrand. I området innerst i bukta i noe avstand fra sjøen ligger et tidligere småbruk og et mindre antall eldre fritidseiendommer. Terrengtet innover på østsiden av bukta er kupert med glissen kystskog. Innerst i bukta, i bakkant av sandstranden, ligger et deltaområde med tett blandingsskog.

Utover langs vestre side av Ertsvika kommer man til Smedodden før man runder innover til Knattvoldstranda. På vestre side av Ertsvika ligger en strekning med høye stup som ender rett i sjøen. Utover mot Kattsundodden går terrenget gradvis over bratt og kupert terreng med enkelte små strender og svaberg. Her ligger det et

område med fritidsbebyggelse, trukket noe tilbake fra sjøen. Vegetasjonen består av typisk kystskog ute på odden og grov barskog oppover i terrenget.

Ved Knattvoldstranda ligger et større campingområde som i tillegg til tradisjonell camping har utleiehytter, sommerbutikk og fellesfasiliteter. Stedet har flott sandstrand med tilhørende grøntareal, tilrettelagt lekeområde og toaletter. Det er i tillegg tilrettelagt parkering for dags-besøkende i gangavstand fra stranden.

Videre sørvestover fra Knattvoldstranda ligger et større sammenhengende område med fritidseiendommer som strekker seg helt til Delsvik. Med enkelte unntak er bebyggelsen trukket tilbake fra sjøen og det er flere mindre tilrettelagte strender og fine svaberg på denne strekningen. Terrenget er lett kupert og stiger slakt opp fra sjøen med glissen blandingskog.

Vest for Delsvik ligger Haraldstangen, den sørligste spissen av Hurumlandet. Herfra og videre nordvestover til Skjøttelvika ligger det sammenhengende etablert fritidsbebyggelse langs sjøen. Det er en rekke fine berg og svaberg på denne strekningen og terrenget er lett kupert med glissen kystskog og blandingskog.

Videre vestover fra indre del av bukta ligger det en fin sandstrand og flere områder med fine svaberg som strekker seg videre vestover til Korrvika. Det ligger to større fritidseiendommer til sjøen i dette området og terrenget er kupert med glissen blandingskog og et mindre område med sumpskog. I Korrvika finner vi en flott sandstrand og bakenfor denne i noe avstand fra sjøen ligger den eneste fritidseiendommen i området. Fra Korrvika og sørvestover mot Rusodden ligger en strekning med rullesteinsstrender og svaberg. Terrenget er kupert med glissen barskog og stiger bratt mot høyereliggende områder.

Ved Rusodden ligger en fritidseiendom i god avstand fra sjøen. Rett vest for Rusodden ligger Solfjell med Solfjellskjær. Her ligger et lite område med eldre etablerte fritidseiendommer og ute på "skjæret" ligger en fritidseiendom. Ved Solfjellskjær er det en gammel steinsatt passasje mellom fastland og skjæret hvor fin sand har bygget seg opp på begge sider og danner enn lun "lagune" med fin sandstrand. Terrenget er kupert med berg, barskog og med rester av gammel innmark. I bakkant av bebyggelsen stiger terrenget kraftig opp mot toppen av Solfjellåsen.

4.5.2. Østnestangen til Kattsundodden

Tilgjengeligheten er, med enkelte unntak, meget god i hele området. Strendene i hele området er sterkt preget av søppel som menneskene har kastet fra seg og som har sjøen gitt tilbake.

Tiltak

1. Ved fritidseiendommen på Kattsundodden bør man foreta en gjennomgang med henblikk på å avklare allmenn ferdsel langs sjøen.
2. Det bør foretas en systematisk opprydding av strendene i området.

4.5.3. Ertsvika til Delsvik

Tilgjengeligheten er varierende i dette området. På strekningen mellom Kattsundodden og indre del av Ertsvika er tilgjengeligheten dårlig på grunn av "privatisering" av fritids-eiendommene langs sjøen. Disse ligger imidlertid spredt og i relativt god avstand fra sjøen. Ytterst på Smedodden er det et attraktivt område som er delvis "privatisert" av tilgrensende fritidseiendommer.

Mellom Knattvoldstranda og Delsvik, ved Rødsteigen, er det ved enkelte av fritidseiendommene foretatt "privatiserende" tiltak. I selve Delsvik er det foretatt et mindre antall "privatiserende" tiltak, men plasseringen er av en slik art at de hindrer ferdsel til et større område.

Tiltak

1. Det er påkrevd å gjennomgå området mellom Kattsundodden og indre del av Ertsvika med henblikk på å avklare ferdselsretten langs sjøen.
2. Ytterst på Smedodden må man foreta en gjennomgang og sørge for at ferdsel kan foregå uhindret.

4.5.4. Haraldstangen til Skjøttelvikbukta

Tilgjengeligheten er varierende, til dels dårlig, på hele strekningen fra og med Haraldstangen til Møllestranda innerst i Skjøttelvikbukta. Det er foretatt en rekke "privatiserende" tiltak på fritidseiendommene på denne strekningen. Fra Møllestranda til Sjøbustranda er tilgjengelig-heten meget god, men fra Sjøbustranda og ut forbi Sjøbuodden er tilgjengeligheten dårlig på grunn av "privatiserende" tiltak på de to fritidseiendommene i området. På området mellom Sjøbuodden og Korrvik er tilgjengeligheten god.

4.5.5. Korrvik til Solfjellskjær

I Korrvik er tilgjengeligheten dårlig som følge av "privatiserende" tiltak på den ene fritidseiendommen i området. Videre på strekningen Korrvik til Rusodden er tilgjengeligheten god. På selve Rusodden er tilgjengeligheten dårlig som følge av "privatiserende" tiltak på den ene fritidseiendommen i området. Videre på strekningen fra Rusodden til Solfjell er tilgjengeligheten dårlig som følge av "privatiserende" tiltak på fritidseiendommene i området og

eiendommens beliggenhet. Dette gjelder også for selve Solfjellskjær med sin ene fritidseiendom.

4.5.7. Kyststi

Kyststien går ubrutt gjennom hele området. Langs traséene over og rundt Østnestangen er det relativt stor slitasje i det spesielle og sårbare terrenget. Særlig på traséen langs østsiden av tangen er slitasjen meget tydelig, og i tillegg er det på samme strekningen ødelagt et betydelig antall furugadder, antakelig i forbindelse med vedsanking. I tillegg er gravhaugen på toppen av tangen i ferd med å bli ødelagt som følge av sin beliggenhet i umiddelbar tilknytting til traséen som passerer like ved. På disse strekningene bør kyststitraséene vurderes lagt om og/eller fjernet.

Ved Korrvik er kyststien delvis stengt av en stål/nettingport som er satt på tvers av traséen. Denne bør fjernes eller det må opparbeides en skikkelig passeringmulighet. Utover ovenfor nevnte to tilfeller er det ikke fremkommet konflikter av nevneverdig grad langs nåværende trasé.

4.5.6. Tiltak - Hurumlandet sørspissen

1. Ta kontakt med grunneiere langs Skjøttelvikveien med henblikk på å åpne veien for trafikk og tiltrettelegge parkeringsmuligheter på dertil egnede områder. På denne måten blir strekningen fra Haraldstangen til Solfjell lettere tilgjengelig.
2. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
3. Foreta en gjennomgang av hele området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

5. DRAMMENSFJORDEN

5.1. Rødtangen

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *LNF-A, LNF-B, fritidsbebyggelse, bolig- og eksisterende fritidsbebyggelse, senterområde, næring, campingplass og friområde*. Hovedvekt på LNF-A, LNF-B, senterområder og fritidsbebyggelse. Befolkningstall i nærområdene Rødtangen, Holmsbu og Kana: ca 770 (pluss et høyt antall sommerbeboere).

Delområder

Rødtangen, Røysene, Trollbogen, Holmsbustøa.

5.1.1. Områdebeskrivelse

Fra Solfjellskjær i sørøst mot Breivikbukta ligger det rullesteinsstrender, strandenger og sandstrender. Det ligger fritidseiendommer i varierende avstand langs sjøen på hele strekningen. Terrenget er skogkledt og stiger bratt opp fra sjøen. På sørspissen av Rødtangen, rett ut for Rødtangen camping, ligger Breivikbukta med gressletter, store skyggefulle trær, flott sandstrand og langgrunn bukt med sandbunn. Området er meget populært badested om sommeren, særlig for småbarnsfamilier.

Vestover ut av Breivikbukta ligger Nebba, en odde med et karakteristisk klokketårn, opprinnelig fyr/klokketårn fra begynnelsen av 1830-årene, gjenreist i 1996 av iherdige ildsjeler. I hele området fra Nebba og nordover til Rødtangen brygge, ved Rødtangen bad og Sundestranda, ligger det etablert fritidsbebyggelse i noe avstand fra sjøen og i tilknytning til sentrum av Rødtangen er det et mindre antall bebodde boligeiendommer. Det er flotte berg og svaberg på hele strekningen og innenfor småbåthavnen på Rødtangen brygge ligger det en fin sammenhengende sandstrand

Kartutsnitt,
Rødtangen.

(Sundestranda). Terrenget er slakt, åpent med glissen og til dels grovokst kystskog.

Nordover fra Rødtangen, ut av Sundebukta, ligger det sammenhengende fritidsbebyggelse helt til man kommer til Røysene. Det ligger berg, svaberg og en sandstrand på denne strekningen og terrenget er åpent og slakt med glissen blandingsskog. Strekningen langs Røysene til Holtnesodden er ubebygd, med flotte berg, svaberg og berghyller. Terrenget er åpent og stiger bratt opp mot toppen av Røysene. I den øvre delen av terrenget er det småvokst kystskog med innslag av krokfuru.

Nord for Røysene ligger Holtnesodden og Holtnesstøa, der det ligger et privat feriesenter og serveringsstedet Cafe Juno. I Holtnesstøa (Cafe Juno) er det planer om et større anlegg med hotell, sjøbuer, badeanlegg og småbåthavn.

På strekningen fra Holtnesstøa til Blåbærhavna, sør i Trollbogen, ligger det store etablerte fritidseiendommer langs sjøen. Terrenget på strekningen fra Røysene til Trollbogen er åpent og slakt skrånende opp fra sjøen. Det ligger berg, svaberg, gressmark og skog på strekningen, foruten en sandstrand i selve Holtnesstøa. I Trollbogen, som strekker seg fra Blåbærhavna i sør til Arnestø i nord, går hovedveien langs sjøen. Landstripen mellom veien og sjøen består i hovedsak av berg, svaberg og steinfyllinger med unntak av området midt i strekningen der bekken fra Holtnesdalen renner ut. Her er det en liten odde med krattskog, sumpmark og strandeng. Midt mellom Blåbærhavna og utløpet av bekken fra Holtnes ligger et mindre område med fine berg og svaberg som nyttes som badeplass. Det ligger én fritidseiendom og én sjøbu mellom mellom veien og sjøen på denne strekningen.

Nord for Trollbogen ligger Arnestø og Holmsbustøa med en blanding av store helårs- og fritidseiendommer. Nede i selve Holmsbustøa er det en fin, skjernet badestrand med flott sandbunn, og rett sør for denne ligger den kommunalt eide Støaeiendommen, - et større friområde med badeplass, toaletter, brygge, forsamlingslokale og bildegalleri. På øversiden av hovedveien ligger en større offentlig parkeringsplass som også er parkering for besøkende til Holmsbu bildegalleri.

Videre nordover fra Holmsbustøa ligger strømhella og Bråten. På denne strekningen ligger det store etablerte helårs- og fritidseiendommer og et friområde langs sjøen. Terrenget på strekningen Arnestø, Holmsbustøa,

Strømhella og Bråten er lett kupert og skrånende med glissen blandingsskog, gressmark, sandstrender, berg og svaberg.

På den siste strekningen inn mot Holmsbu sentrum ligger Sørstranda og på denne strekningen ligger helårs- og fritidseiendommen tett i sterkt skrånende terreng med berg og gressmark langs sjøen. Ved Odde, før innseilingen til Holmsbu havn, flater terrenget ut og her er det en liten badeplass med svaberg og sandstrand.

5.1.2. Solfjellskjær til Nebba

Tilgjengeligheten er, med enkelte unntak, god i hele området. Enkelte av fritidseiendommene langs østsiden av Breivikbukta har brygger og hageinstallasjoner som virker "privatiserende" og hindrer ferdsel langs sjøen. Det ligger også et antall gamle og ødelagte fortøynings-/ bryggeanordninger på denne strekningen.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av hele strekningen med henblikk på opprydning og fjerning av gamle og ødelagte installasjoner, samt fjerning av ulovlige tiltak.
2. Det bør også foretas en gjennomgang med henblikk på å avklare allmenn ferdsel over enkelte av eiendommene.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjurstedt.

5.1.3. Fra Nebba til og med Sundestranda

Tilgjengeligheten er varierende i dette området. På denne strekningen eier kommunen store deler av grunnen langs sjøen, og i så måte burde all ferdsel her være uproblematisk. Det viser seg imidlertid at det stadig gjøres forsøk på vanskeliggjøre eller hindre ferdsel langs og til sjøen på denne strekningen både i form av tilsnakk, fysisk stengning av adkomster og "privatiserende" tiltak langs sjøen. Et annet problem på denne strekningen er et betydelig antall private brygger på kommunens eiendom som nyttes som badebrygger og på denne måten i praksis "privatiserer" sonene rundt disse og hindrer allmennheten i å nytte deler av dette området. Her ligger det også et gammelt naust som nyttes som "sommerbolig" og dette har også en klart begrensende virkning på området.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av hele strekningen med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre og sikre tilgjengeligheten.
2. Det bør også, i samarbeid med grunneiere og velforening, foretas en gjennomgang av eksisterende og gamle adkomster/smett til og langs sjøen i dette området. Disse bør registreres, sikres og merkes slik at de kan nyttes av allmennheten.

5.1.4. Sundestranda til Røysene

Tilgjengeligheten er her dårlig. Det er foretatt et betydelig antall "privatiserende" tiltak på fritidseiendommene langs denne strekningen som hindrer opphold ved, og ferdsel til og langs sjøen.

5.1.5. Røysene

Tilgjengeligheten er god i dette området.

5.1.6. Holtnesodden og Holtnesstøa

Tilgjengeligheten er varierende i dette området. I området ved feriekolonien på Holtnesodden hindres allmenn ferdsel både av "privatiserende" tiltak og ved tilsnakk fra brukere av feriekolonien. I selve Holtnesstøa er tilgjengeligheten god, men det bør påsees og følges opp i samarbeid med grunneier slik at dette forholdet vedvarer i forbindelse med videreutvikling og utbygging av området.

5.1.7. Holtnesstøa til Blåbærhavna

Tilgjengeligheten er stort sett dårlig. Det er foretatt et betydelig antall "privatiserende" tiltak på fritidseiendommene på denne strekningen, og dette sammen med eiendommenes beliggenhet, hindrer opphold ved, og ferdsel til og langs sjøen.

5.1.8. Trollbogen

Tilgjengeligheten er varierende i dette området. Det er et stort antall "privatiserende" tiltak i området, spesielt brygger, og dette sammen med terrengets beskaffenhet gjør at tilgjengeligheten er varierende og til dels dårlig.

5.1.9. Arnestø

Tilgjengeligheten på denne strekningen er varierende, til dels dårlig. Helt i sør ved Arnestø er det et lite friområde med fin sandstrand. Adkomsten hit er bra, men en enkel oppgradering og merking av stien ned fra hovedveien bør utføres.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av denne strekningen med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten til deler av området.
2. Oppgradere og merke stien til friområdet ved Arnestø.

5.1.10. Støa

Tilgjengeligheten er god i dette området.

Tiltak

Adkomsten til Støa-eiendommen fra hovedveien i sør bør merkes slik at den blir mer synlig. Slik den er i dag kan den oppfattes som en del av en privat hage.

5.1.11. Holmsbustøa - Bråten - Odden

Tilgjengeligheten på denne strekningen er varierende. Ned til selve badeplassen i Holmsbustøa og ned til Strømhella er tilgjengeligheten god, mens det på strekningen mellom disse stedene ikke er mulig å ferdes på grunn av "privatiserende" tiltak, eiendommenes beliggenhet og terrengets beskaffenhet. I friområdet som strekker seg langs sjøen fra Strømhella til Bråten er ferdsel uproblematisk, men adkomstene til området er delvis gjengrodde, dårlig merket og delvis stengt av hageinstallasjoner og hageavfall. Forøvrig er parkeringen ved hovedveien delvis stengt av en privat utkjøring, parkeringsskilt fjernet/ødelagt og deler av arealet er fylt opp med hageavfall. Nord for friområdet ligger det en større fritidseiendom ned til sjøen slik at ferdsel her og adkomst til friområdet fra denne kanten ikke er mulig.

Videre forbi Sørstranda og inn mot Odden er det med unntak av et lite friområde ingen tilgjengelighet langs og til sjøen på grunn av "privatiserende" tiltak og eiendommenes beliggenhet. Adkomsten til det lille friområdet rett sør for Odden er bra, men svært utsatt slik den går i dag i grensen mellom to private eiendommer.

Tiltak

1. Det må foretas en gjennomgang av denne strekningen med henblikk på å fjerne ulovlige stengsler og bedre tilgjengeligheten til deler av området.
2. Foreta en gjennomgang av adkomstene til friområdet, oppgradere og merke disse slik at disse er lett tilgjengelige.
3. Det må også foretas en oppgradering og tilrettelegging av parkeringsplassen for friområdet slik at den fungerer etter hensikten.
4. Regulere og merke inn adkomsten til friområdet sør for Odden.

5.1.13. Kyststi

Kyststien går ubrutt gjennom hele området. Det ikke fremkommet konflikter av nevneverdig grad langs nåværende trasé. På strekningen fra Rødtangen brygge til Holtnesstøa bør det opparbeides en mer kystnær trasé. Det samme gjelder mellom Støa-eiendommen og friområdet ved Strømhella.

5.1.12. Tiltak - Rødtangen

1. Sammen med grunneiere, velforeninger og enkeltpersoner bør man foreta en gjennomgang, registrering, renovering og merking av alle eksisterende og tidligere adkomster og smett på Rødtangen slik at disse kan nyttes av allmennheten. I første omgang bør man prioritere området mellom Rødtangen Bad, Nebba og campingplassen. I neste omgang bør man gjøre det samme i området fra Rødtangen Bad og nordover mot Røysene, begrenset av hovedveien i øst.

2. Det bør foretas en gjennomgang av alle kommunale strandarealer og friområder i dette området med henblikk på å ruste opp, bedre og/eller sikre tilgjengeligheten til de arealene der dette er påkrevet.
3. Det bør foretas en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
4. Det bør foretas en generell gjennomgang av hele området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

Må fjerne «private» brygger

Fra Holmsbu til Nebba utenfor Rødtangen ligger bryggene tett i tett, mange på malt «Privat».

Grunnen eies av kommunen og området er regulert for friluftsmål. Nå krever de fastboende at det ryddes opp.

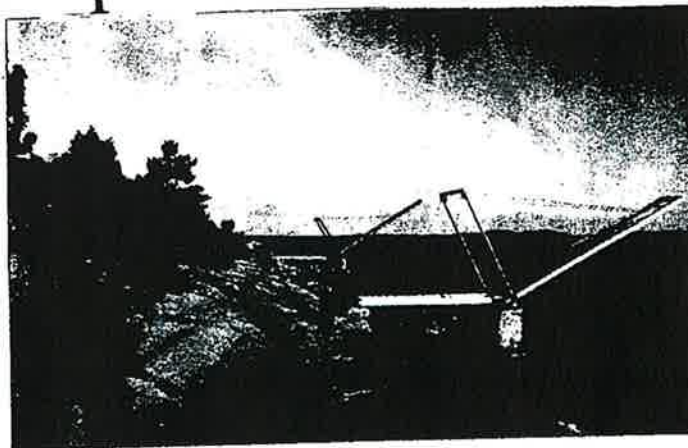
Espen Sandli

espen.sandli@dtbb.no

-Enkelte steder ligner kystlinjen mest på en råttan tanngard. Bare på en 600 meters strekning ved Støa ligger 38 bryggeanlegg. Undersøkelser vi gjorde hos oppmålingsvesenet viste at bare tre var lovlig. Det er rett og slett lovløse tilstander her ute, sier leder Torgeir Øverland i Rødtangen Fastboendeforening.

Ordne opp

Øverland er mektig lei både hytteeiere som tar seg til rette og kommunen som ikke tar tak i problemet.

Ubrukelige stålnebb.

Disse bryggene er kun ment som bade- og stupebrygger, men er ikke vedlikeholdt og per i dag ubrukelige. De fastboende er provosert over både hytteiere og kommune.

-Det kan virke som det første folk gjør når de kjøper hytte, er å sette opp en brygge. Det er skjæmmende og helt motbydelig. Det blir ikke noe hjertelig forhold mellom gjestene og de som bor her hele året på denne måten. Dessverre er det hverken politisk eller administrativ vilje til å rydde opp i problemet.

Som en løsning foreslår Øverland å bygge en regulert småbåthavn, for eksempel en molo ved Isrenna.

-Det er mye penger blant hyttefolket, så egentlig burde de være i stand til å rydde opp

i problemet selv. Det de gjør er jo faktisk ulovlig, sier Øverland.

Fra Rødtangen og utover mot Nebba ligger flere stål-brygger i skrikende kontrast til omgivelsene. Flere av disse bærer skilt eller påmalte beskjeder om at dette er privat eiendom. Grunnen de ligger på er kommunal. Området de ligger på er hardt værutsatt og bryggene ikke anlagt for båter, men som rene stupe- eller badebrygger. Været har gjort ødeleggelse på samtlige. Det som står igjen er gapende stålkonstruksjoner i grell kon-

trast til det vakre friluftsområdet Øverland hevder foreningen ved flere anledninger har gitt kommunen signaler om at noe må gjøres, uten å få annet enn unnskyldninger tilbake. -Det kan se ut som om det borgerlige flertallet i Hurum synes det er greit at hyttefolket får gjøre som de vil. De er i hvert fall ikke i stand til å håndheve loven. Alle med brygge skulle gjort seg til kjenne og vist fram bevis for at bryggeanlegget er lovlig anlagt. Så fikk en gravemaskin ordne opp med resten, sier Øverland.

avisutklipp Drammens Tidende og Buskerud Blad.

5.2. Holmsbu

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *LNF-A, LNF-B, fritidsbebyggelse, bolig- og eksisterende fritidsbebyggelse, senterområde, næring, campingplass og friområde*. Hovedvekt på LNF-A, LNF-B, senterområder og fritidsbebyggelse. Befolkningstall i nærområdene Rødtangen, Holmsbu og Kana: ca 770 (pluss et høyt antall sommerbeboere).

Delområder

Holmsbu, Holmsbu til Knivsvik, og Knivsvikfjellet.

5.2.1. Områdebeskrivelse

Holmsbu sentrum ligger til sjøen med havn-, nærings-, bolig- og friområder, og omfatter langs sjøen områdene; Odden, Holmsbu brygge, Bakkeåsen, Bakkeskjær, Bukta og Trepottodden. Utenom selve sentrumsområdet er terrenget sterkt kupert med berg, svaberg, sandstrender og typisk kystskog. Nord i Holmsbu, fra Trepottodden til Gunnarskjær, Åsstøa, videre forbi Sandtangen og helt opp til sør i Knivsvik ligger det sammenhengende nye og gamle fritidseiendommer både langs sjøen og oppover i terrenget. Terrenget på denne strekningen er kupert og sterkt skrånende med tett og frodig blandingskog, og med en smal stripe langs sjøen med berg, svaberg og enkelte mindre sandstrender.

I Knivsvik ligger det et mindre antall helårs- og fritidseiendommer, foruten et feriehem. Med unntak av enkelte eiendommer, er det ikke bebyggelse langs sjøen i dette området. Terrenget i Knivsvik er slakt med tett frodig edellauvskog og et deltaområde med sumpskog der Knivsvikbekken renner ut. Langs sjøen er det strandenger, noe berg og flere flotte sand-strender.

Rett utenfor Knivsvik ligger Bjørnskjær, en mindre øy med noen få fritidseiendommer. Bjørnskjær er svært karakteristisk med sitt røde granittfjell og minimalt med vegetasjon. Rett vest av Bjørnskjær, midtfjords på grensen mot Svelvik, ligger Saltskjær. Saltskjær er en lav holme med berggrunn, minimalt med vegetasjon og med hekkeplasser for sjøfugl.

Nordover fra Knivsvik og helt opp til den sørlige delen av Volden, stiger terrenget bratt oppover mot Knivsvikfjellet med tett skog, berg, skrenter og loddrette stup. Langs sjøen ligger det berg, svaberg og enkelte små sandstrender. Det ligger spredt med fritidseiendommer i noe avstand fra sjøen på hele strekningen og området er, med unntak av en traktorvei midt i området, veiløst slik at all transport til og fra eiendommene her må foregå via sjøveien eller til fots.

5.2.2. Holmsbu sentrum

Odden, sør for Holmsbu brygge, er ikke tilgjengelig på grunn av eiendommenes beliggenhet. Fra Odden gjennom sentrum langs bryggeområdene til Thommasløkka og Bakkeåsen er tilgjengeligheten god.

Tilgjengeligheten på Bakkeåsen, friområdet og på Kilodden er god, men adkomstene til områdene er "privatisert" og gjør at allmenn ferdsel ikke er mulig. Kilodden er knyttet sammen med friområdet i Bukta, men på grunn av terrengets beskaffenhet er ferdsel her ikke mulig.

Tilgjengeligheten i og til Bukta er god, men det ligger flere private brygger i friområdet og disse nyttes i stor grad som rene private badebrygger.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av områdene Bakkeåsen, Kilodden og Bukta med henblikk på å bedre tilgjengeligheten til alle tre områdene.
2. Disse områdene bør sees i sammenheng og det bør vurderes å regulere området ved de to små sandtrendene på midtre del av Kilodden til friområde, slik at man får et sammenhengende naturlig friområde fra Holmsbu sentrum til Bukta.
3. Det bør i samarbeid med grunneiere, velforening og historielag foretas en gjennomgang av eksisterende og gamle adkomster/smett til og langs sjøen i dette området. Disse bør registreres, sikres og merkes slik at de kan nyttes av allmennheten.
4. Det bør også foretas en gjennomgang av denne strekningen med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak.

5.2.3. Trepottodden

På nordsiden av Bukta, før Trepottodden, ligger det en småbåthavn med god tilgjengelighet. Trepottodden, et lite friområde med badeplass helt nord i Holmsbu, har dårlig tilgjengelighet.

I selve friområdet er tilgjengeligheten god, men adkomsten til området er svært kronglete og lite tilgjengelig. Særlig uheldig er det at en mindre steinfylling er etablert i forbindelse med veiutbedringer der stien tar av ut til området.

Tiltak

1. Adkomststien til Trepottodden bør oppgraderes og merkes slik at området blir lettere tilgjengelig.
2. Området bør skiltes bedre.

5.2.4. Holmsbu til Knivsvik

Det er dårlig tilgjengelighet på hele denne strekningen. Hele strekningen er sterkt "privatisert" av fritidseiendommene i området, og det er et stort antall brygger, tekniske installasjoner og andre "privatiserende" tiltak på denne strekningen.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjurstedt.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av denne strekningen med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten i området.
2. I tillegg bør man i samarbeid med grunneierne vurdere en systematisk gjennomgang av alle brygger, andre tekniske installasjoner langs sjøen og vurdere muligheten for å sanere disse og erstatte bryggene med et eller flere mindre småbåtanlegg.

5.2.5. Knivsvik

Tilgjengeligheten er god i dette området.

5.2.6. Knivsfjellet - Fra Knivsvik til Volden.

På denne strekningen er tilgjengeligheten varierende, dels på grunn av "privatiserende" tiltak på fritidseiendommene i området og dels på grunn av terrengets beskaffenhet. I og med at det er til dels vanskelig å ta seg frem i terrenget på denne strekningen, er det viktig at stiene og adkomstene i og til området holdes åpne for allmenn ferdsel, og at ferdselshindrende tiltak fjernes.

5.2.8. Kyststi

Kyststien går ubrutt gjennom hele området. Det ikke fremkommet konflikter av nevneverdig grad langs nåværende trasé. I Holmsbu bør det merkes en avstikker fra hovedtraséen og opp til utsiktspunktet på Bakkeåsen. Ved en eventuell sammenknytting av områdene Bakkeåsen, Kilodden, Bukta og Trepottodden kan det opparbeides en meget spennende trasé langs sjøen gjennom disse områdene.

5.2.7. Tiltak - Holmsbu

1. Sammen med grunneiere, velforeninger, historielag og enkeltpersoner bør man foreta en gjennomgang, registrering, renovering og merking av alle eksisterende og tidligere adkomster og smett til områdene Bakkeåsen, Kilodden, Bukta og Trepottodden i Holmsbu.
2. Det bør også foretas en vurdering av disse områdene samlet med henblikk på å regulere disse til *ett sammenhengende friområde* med tilrettelagt sti fra Holmsbu brygge langs sjøen til Trepottodden. På denne måten sikres og gjeninnføres allmennhetens tilgang til disse flotte områdene.
3. Det bør foretas en gjennomgang av alle kommunale strandarealer og friområder i dette området med henblikk på å ruste opp, bedre og/eller sikre tilgjengeligheten til de arealene der dette er påkrevet.
4. Det bør foretas en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
5. Det bør foretas en generell gjennomgang av hele området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjurstedt.

5.3. Verket - Dramstad - Rørvik

Området er i gjeldene kommuneplan avsatt til følgende formål: *LNF-A, LNF-B, havn, næringsvirksomhet, grustak, fritidsbebyggelse, boligområde, videreutvikling og fortetting av nåværende boligområde, camping og friområde.* Hovedvekt på LNF-A, LNF-B og grustak. Befolkningstall i nærområdene: ca 1100 (pluss et høyt antall sommerbeboere).

Delområder

Volden, Bogen, Verket nord/sør, Dramstadbukta, Selvik og Rørvik

5.3.1. Områdebeskrivelse

Fra den sørlige delen av Volden og nordover helt inn til Bogen ligger det fritidseiendommer, enkelte boligeiendommer og landbrukseiendommer langs og i noe avstand fra sjøen. Terrenget stiger bratt oppover mot høyereliggende områder på hele strekningen, med unntak av området rundt og sør for gården Volden, der det er et slakkere parti ned mot sjøen. I dette partiet er det delvis gjengrodd innmark og beitemarker. Med unntak av dette området er det frodig og tett blandingsskog på hele strekningen inn til Bogen, med en smal stripe nedenfor veien langs sjøen med berg, svaberg, sivskog, strandenger, gruntvannsområder og enkelte sandstrender.

På strekningen Bogen til og med Verket, på sørsiden av Ryggen, ligger det boligeiendommer, enkelte fritidseiendommer og friområder langs sjøen. Ytterst på Verket, rett sørover fra fergeleie ligger Verketsøya. Øya er adskilt fra fastlandet med en smal kanal og er i det alt vesentlige avsatt til friområde. Øya er forøvrig i Svelvik kommunes eie.

Kartutsnitt, Volden, Verket, Dramstad og Rørvik

Nordover langs Svelvikstrømmen og nordøstover for Ryggen inn mot Dramstad ligger det ingen bebyggelse. Hele Ryggen, fra Bogen via Verket og inn til Dramstad er en stor grus og sandmorene som går ut i Drammensfjorden. På nordsiden av Ryggen stiger terrenget relativt bratt opp med tettvokst lauvskog og noe furuskog. På sørsiden av Ryggen, der bebyggelsen ligger, er terrenget slakt med blandingsskog og furumoer. Langs senter av Ryggen i øst/vest retning driver Svelviksand A/S uttak av sand og grus i stort omfang.

I Dramstad, nordøst for Ryggen, ligger det fritids- og boligeiendommer langs sjøen i indre del av Dramstadbukta. Nordover i Dramstadbukta, til man kommer på høyde med Dramstadfjellet, ligger det en lang strekning uten bebyggelse, med unntak av en liten fritidseiendom. Deretter er det et større sammenhengende område med fritidseiendommer som strekker seg helt opp til Selvikodden. I den sørlige delen av området ligger fritidseiendommene tett med noe avstand til sjøen og i den nordlige delen ligger eiendommene mer spredt, men helt ned til sjøen.

Videre rundt Selvikodden kommer man inn i Selvikstranda der det ligger et kaianlegg med to mindre skip i opplag, et lite småbruk og et mindre campinganlegg. Terrenget på denne strekningen stiger bratt og kupert opp fra sjøen helt til man nærmer seg Selvikodden der terrenget flater noe ut, men fremdeles kupert. Det er tett, frodig og til dels grov blandingsskog med ur og berg i hele området, og langs sjøen ligger det berg, ur og små sandstrender på hele strekningen. Helt nord i dette området, innerst i Selvikstranda ved campinganlegget, ligger et vernet gruntvanns- og våtmarksområde.

Fra Selvikstranda, forbi Småskjær og opp til Rørvik, finnes det ikke noen form for bebyggelse langs sjøen. Ved Småskjær er det et lite område med gressmark, berg, glissen lauvskog

og en liten sand- /grusstrand mellom hovedveien og sjøen. Videre herfra til Rørvik er det en smal og bratt stripe mellom hovedveien og sjøen med steinfyllinger, ur, krattskog og noen små "lommer" med berg og sandstrender. Terrenget stiger bratt opp i bakkant av hovedveien med tett blandingsskog skrenter og berg på denne strekningen.

Gjennom Rørvik og nord til Røyken grense følger hovedveien sjøen i varierende avstand. I den sørlige delen av Rørvik er det kun en smal stripe mellom veien og sjøen og her ligger det sandstrender, strandenger, våtmarker, gruntvannsområder, berg og krattskog. Det ligger en fritidseiendom langs sjøen på denne strekningen, mens det i bakkant av hovedveien ligger spredt fritids-, bolig- og landbrukseiendommer. I den nordlige delen av Rørvik, forbi Bukta og nord til Røyken grense, går veien i noe mer avstand til sjøen og her ligger det sammenhengende fritids- og boligeiendommer langs sjøen hele veien. På denne strekningen er terrenget kupert og til dels bratt med berg, svaberg, rullesteinsstrender i kombinasjon med gressmark, sandstrender og blandingsskog. På hele strekningen fra Selvikstranda gjennom Rørvik og nord til Røyken grense stiger terrenget bratt opp i bakkant av hovedveien og bebyggelsen med tett og frodig blandingsskog, berg og skrenter.

5.3.2. Volden (sør)

Tilgjengeligheten i dette området er varierende, til dels dårlig. Fra og med der Voldenveien går over fra kommunal til privat vei og sørover er tilgjengeligheten dårlig. Både fastboende og hytteiere i området betrakter Voldenveien som en privat vei som ikke skal være åpen for allmenn ferdsel. Det har vært en rekke uheldige episoder mellom enkelte hytteiere og turgjengere/badegjester, der turgjengere/badegjester verbalt og til dels fysisk er blitt nektet adkomst både langs veien og til strandarealer i området. Det er

en rekke ”privatiserende” tiltak på eiendommene i området som vanskeliggjør ferdsel til og langs sjøen. Det er minimalt med parkeringsmuligheter i området og dette medfører i perioder uheldig parkering av biler langs Voldenveien og på stikkveiene.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang og oppklaring med hensyn til allmenn ferdsel både langs Voldenveien og til utmarksarealene i samme område. Om nødvendig bør man vurdere om hele eller deler av Voldenveien bør reguleres for å sikre allmennheten adkomst gjennom området.
2. Det bør foretas en gjennomgang av området med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten.
3. Det bør tilrettelegges for en begrenset parkering i området.

5.3.3. Volden, (nord)

Tilgjengeligheten er varierende. Det er et betydelig antall ”privatiserende” tiltak i området, da særlig i form av brygger. Dette i kombinasjon med terrengets beskaffenhet og at det kun er en smal landstripe mellom Voldenveien og sjøen, gjør at tilgjengeligheten i deler av området er svært begrenset. Store deler av dette strandområdet eies av Hurum kommune.

5.3.4. Bogen

Tilgjengeligheten er varierende med en del ”privatiserende” tiltak i deler av området. Det er fra gammelt av flere smett og stier mellom bebyggelsen og sjøen, og flere av disse er stengt eller står i umiddelbar fare for å bli stengt.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av området med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten.

2. Det bør foretas en gjennomgang av alle smett og stier i området med henblikk på å sikre disse for allmennheten, eventuelt bør det vurderes å sikre disse ved en regulering.

5.3.5. Verket

Tilgjengeligheten er varierende i området. Langs sjøen, på sørsiden av Ryggen fra Bogen til Verketsøya, er det en lang rekke ”privatiserende” tiltak på eiendommene som vanskeliggjør ferdsel langs og til sjøen. Med unntak av noen få eiendommer, er det ingen som grenser til sjøen. Også her finnes flere smett og stier som er stengt eller som står i fare for å bli stengt. Det ligger et større friområde på strekningen midtveis mellom Bogen og fergeleiet. På den sørvestlige delen av området, nærmere Verketsøya, er antall ”privatiserende” tiltak langt mindre, men også her er det gjort ferdselshindrene tiltak langs sjøen av de omkringliggende eiendommene.

Ut til Verketsøya, langs Svelvikstrømmen og videre inn til Dramstad på nordsiden av Ryggen, er tilgjengeligheten god. Det er i praksis ikke ferdselshindrende eller ”privatiserende” tiltak på denne strekningen. Det er imidlertid mye gammelt skrot, metallavfall og betongrester på et område langs Svelvikstrømmen. Forøvrig foregår det sand- og grusuttak svært nær sjøen i deler av området på nordsiden av Ryggen og dette vil ødelegge viktige landskapsdrag og sperre for ferdsel på denne strekningen hvis det tillates videre uttak nordover mot Drammensfjorden.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjurstedt.

Tiltak

1. Det bør foretas en gjennomgang av strekningen fra Bogen til fergeleiet på Verket med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og tilrettelegge for allmenn ferdsel langs sjøen på denne strekningen.
2. Det bør foretas en gjennomgang av alle smett og stier i området med henblikk på å sikre disse for allmennheten, eventuelt bør det i enkelte tilfeller vurderes å sikre disse ved regulering.
3. Det må foretas en opprydning av skrot og avfall på vestsiden av Ryggen ved Svelvikstrømmen.
4. Det bør foretas en generell gjennomgang av området med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten.

5.3.6. Dramstadbukta

Tilgjengeligheten i området er varierende. I området innerst i bukta i tilknytting til helårs- og fritidseiendommene er tilgjengeligheten til dels dårlig på grunn av "privatiserende" tiltak. Strandarealer på enkelte av eiendommene er i senere tid gjort tilgjengelige for allmennheten av grunneier og dette er meget positivt.

På sandstranden innerst i bukta foran det gamle festningsverket, på folkemunne kalt "Staten", er det en pågående konflikt mellom brukere av dette stedet og allmennheten som har nyttet dette som badestrand i lang tid.

De resterende delene av området er rene utmarksarealer med få eller ingen "privatiserende" tiltak og her er tilgjengeligheten god.

Tiltak

- ?? Det bør foretas en gjennomgang av området innerst i Dramstadbukta ved "staten" for å sikre allmennheten tilgang til stranden, inkludert steinbrygga, og for å sikre adkomst både langs sjøen og fra veisiden.

5.3.7. Selvik

Tilgjengeligheten i området er varierende. I den sørlige delen av området ligger fritidseiendommene, med enkelte unntak, i god avstand fra sjøen og her er tilgjengeligheten stedvis god. Imidlertid er det et betydelig antall brygger, plattinger og andre tekniske installasjoner langs sjøen i dette området som virker klart "privatiserende".

I den nordlige delen av området, opp til Selvikodden, ligger fritidseiendommene mer spredt, men langs sjøen. I dette området er tilgjengeligheten dårlig, dels på grunn av et betydelig antall "privatiserende" tiltak, dels på grunn av eiendommenes beliggenhet og dels på grunn av terrengets beskaffenhet.

I området ved Selvikstranda er tilgjengeligheten relativt bra, men terrengets beskaffenhet gjør deler av området vanskelig tilgjengelig. Imidlertid er deler av dette område vernet etter naturvernloven og her er ferdsel ikke ønskelig.

Tiltak

1. Sett i lys av det betydelige antall fritidseiendommer i området bør man i samarbeid med grunneierne vurdere en systematisk gjennomgang av alle brygger og andre tekniske installasjoner langs sjøen, vurdere muligheten for å sanere disse og erstatte bryggene med et eller flere mindre småbåtanlegg.
2. Det bør foretas en generell gjennomgang av området med henblikk på å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten i deler av området.

5.3.8. Rørvik

Tilgjengeligheten i området er varierende. Sør i området er tilgjengeligheten relativt god og det er et mindre antall "privatiserende" tiltak. Men enkelte av disse er plassert i de mest attraktive delene av området. Ellers er området vanskelig tilgjengelig på grunn av terrengets beskaffenhet.

I midtre del av området er det også relativt god tilgjengelighet, men antall "privatiserende" tiltak er økende og også her gjør terrengets beskaffenhet tilgjengeligheten stedvis dårlig. Det ligger én fritidseiendom til sjøen i dette området.

I den nordlige delen av området er tilgjengeligheten dårlig og her ligger det et større antall helårs- og fritidseiendommer langs sjøen. Ferdsel til og langs sjøen i dette området er i praksis ikke mulig på grunn av tiltak på eiendommene i området. Dette medfører at også de områdene som helt klart er utmark også er vanskelig tilgjengelige.

5.3.9. Kyststi

Det går sammenhengende kyststi gjennom den sørlige delen av området, opp til

vestsiden av ryggen ved Verket og med forbindelse til kyststien i Vestfold via ferge over til Svelvik. Kyststitráséen i den sørlige delen av området gjennom Volden er lagt svært kronglete og i meget vanskelig terreng. På denne strekningen bør det vurderes en annen trasé som er lettere farbar og som går nærmere sjøen. Denne traséen bør kunne legges langs Voldenveien på tross av at det er motstand mot dette blant oppsitterne langs veien. Fra enden av Voldenveien og videre sørover bør kyststien følge sjøen over en lengre strekning før den igjen må legges opp i høyereliggende terreng. Dagens trasé på denne strekningen kan eventuelt bli liggende som et alternativ for de sprekeste turgjengerne.

Fra Verket og nordover til Røyken grense går det i dag ingen kyststitrásé og det foreligger ikke konkrete planer for en trasé på denne strekningen. Det ville være ønskelig at et slikt arbeide ble igangsatt i nær framtid, slik at ruter for fremtidig kyststi er etablert før presset på området øker ytterligere, noe som vil gjøre etablering av sti vanskeligere. Det er dessuten en lang rekke spennende naturtyper langs fjorden på denne strekningen som burde vært tilgjengelig gjennom denne typen tilrettelagt ferdsel.

Illustrasjonsbilde. Foto: Bjurstedt.

5.3.10. Tiltak - Verket, Dramstad og Rørvik

1. Det bør foretas en gjennomgang og oppklaring av ferdselsretten langs den private delen av Voldenveien, slik at allmenn ferdsel langs denne og til omkringliggende områder sikres. Om nødvendig bør dette sikres ved regulering. Det bør også opparbeides et eller flere parkeringsarealer i tilknytning til det kommunale veinettet i området ved Bogen, slik at områdene sør i Volden og videre mot Knivsvik gjøres noe mer tilgjengelige for allmennheten.
2. Sammen med grunneiere, velforeninger og enkeltpersoner bør man foreta en gjennomgang, registrering, renovering og merking av alle eksisterende og tidligere adkomster og smett i områdene Bogen og Verket, slik at disse kan nyttes av allmennheten. Det bør også tilrettelegges adkomst langs sjøen mellom Bogen og Verket, helt ut til Verketsøya.
3. Det bør foretas en gjennomgang av området innerst i Dramstadbukta ved "Staten" for å sikre allmennheten tilgang til stranden, inkludert steinbrygga. I tillegg bør å adkomst både langs sjøen og fra veisiden sikres. Om nødvendig bør dette gjøres ved regulering.
4. Det bør foretas en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
5. Det bør foretas en gjennomgang av hele området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.
6. Det er et betydelig antall gruntvanns-, strandeng- og våtmarksbiotoper av betydning for dyre- og fuglelivet i området og for Drammensfjorden for øvrig. Disse biotopene bør skjermes for inngrep og ferdsel, slik at deres eksistens sikres.

*Bilde:
illustrasjonsbilde.
Foto: Mjøen*

6. DISKUSJON

I henhold til plan- og bygningsloven er det et generelt forbud mot bygging innenfor 100-metersbeltet i strandområdene. Det er også gitt "rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområdene i Oslofjorden" (RPRO) der det er lagt føringer som kommunene skal følge opp og innarbeide i sin forvaltning av de aktuelle områdene. Til tross for dette, ser man at arealene fortsatt bygges ned og som et resultat, ferdselen og tilgangen til og langs sjøen reduseres.

Den frie ferdselen er regulert gjennom lov om friluftslivet av 1957. Ferdselsretten er, med forbehold om aktsomhet, begrenset til **utmark**. I **innmark** er det i prinsippet ikke fri ferdsel, og i friluftsloven er det listet opp en rekke områder som er definert som innmark. Imidlertid er det en rekke områder som har havnet i gråsonen fordi utmark er gjort om til innmark gjennom såkalte "privatiserende" tiltak, som for eksempel opparbeiding av plenarealer, bygging av større hytter og plattinger, oppsetting av gjerder osv. Dette blir nødvendigvis ikke gjort med den hensikt å stenge ferdselen, men resultatet blir som oftest at områdene blir utilgjengelige. En av utfordringene ligger i å fastsette grensene for innmark – utmark.

En kan sikkert stille spørsmål om det må være tilgjengelighet over alt og om det er riktig at allmenne friluftslivsinteresser skal gå foran private eiendomsinteresser. Dette er en politisk diskusjonen som pågår hvert år når badesesongen starter. Men vi vil understreke at høyesterettsdommen fra Sandefjord i juni 1998, der viktige deler av problematikken omkring fri ferdsel i strandsonen er belyst, gikk domsavgjørelsen i allmennhetens favør. Her ble avstanden mellom bygning og strandsone målt opp og med en avstand på 65 meter tillot man fri ferdsel forbi, men ikke opphold eller å legge til med båt på eiendommen.

Det anbefales at kommunen må delta mer aktivt i saker som det oppstår tvist om, jfr §20 pkt c i friluftsloven; "hvorvidt et stengsel, eller annen hindring, et skilt eller kunngjøring er lovlig (jfr. §13) kan grunneieren, brukeren eller et interessert friluftslag kreve uttalelse herom av kommunen. Spesielt viktig er det at kommunen går inn og tar part i saker når kollektive interesser blir satt til side til fordel for private interesser, selv om sakene også kan ha karakter av å være privatrettslige. – At atkomster forsvinner er ofte et resultat av at kommunen har gitt byggetillatelse i nettopp områder som er ferdselsårer. Dette igjen skulle tilsi at kommunene utfører for dårlig saksbehandling, noe som naturligvis ikke kan fortsette.

I de tilfeller hvor det har foregått ulovlig bygging har det til nå ikke ført til alvorlige sanksjoner fra kommunens side. Fortsatt er det lettere "å få tilgivelse enn tillatelse". Det bør nok strammes inn betraktelig i saker som gjelder strandsonen for å statuere eksempler og som kan virke allmennpreventivt, slik som Tjøme kommune gjorde da de rev annekset til en TV-kjendis. Sakene er naturligvis lite hyggelige å arbeide med, men dette vil nok i større grad kunne bidra til respekt for lovverket og de politiske beslutninger.

I områder hvor det er lovlig bebyggelse, men som også er av friluftslivsinteresse, må kommunene i større grad være med på oppkjøp av eiendommer når de legges ut for salg. Prisene kan bli høye, men Direktoratet for naturforvaltning har noe midler til rådighet til dette formålet for innløsning av eiendommer og omregulering til friområder. Det er vanskelig å se for seg at lovlig bebyggelse kan bli revet på annen måte. I enkelte tilfelle bør det kunne vurderes ekspropriasjon.

Skal det være tilgjengelighet over alt og må man gå akkurat i strandsonen? Etter hvert som man ser at områder blir hardt slitt som følge av ferdsel og bruk kan det være greit at noen områder forblir umerkede og noen steder kan det også være greit å "gå utenom". Spesielt er dette viktig i sårbare naturtyper og i viktige viltbiotoper. Slik sett bør nok kyststien enkelte steder legges om og en må unngå å tilrettelegge med parkeringsplasser, toaletter etc. Også i områder som det tradisjonelt ikke har vært noen ferdsel i kan det være greit at forblir "urørte". En grunn til bekymring er at i ly av allemannsretten utvikles det kommersielle tilbud, som for eksempel bruk av kyststien. Denne bruken av områdene var ikke forespeilet da kyststien ble etablert og det er klart at kommunene må ta opp til ny vurdering denne bruken når det oppstår slike forhold.

Hva slags tilgjengelighet skal det tilrettelegge for? Noen har et ønske at hver familie skal kunne ta med bilen helt ned til sjøen over alt – andre ønsker at det fortsatt skal være "bortgjemte perler" som man finner til fots eller med båt. Kommunene bør kunne bidra til at det finnes begge deler. Selv om områder blir mye brukt, må det ikke være veg og parkeringsplasser alle steder. Også plasser for utsetting av båter er det etterspørsel etter. I samarbeid med båtforeningene må kommunen etablere en del plasser som er åpne for alle, gjerne mot en bruksavgift.

Alle eiendommer har i utgangspunktet rett til adkomstbrygger, jfr. pbl. §17-2, men hver båt trenger ikke sin egen brygge. En del steder ligger bryggene tett og ødelegger for både bading og fiske. Et bra tiltak er å anlegge felles brygger, noe som også gjør det lettere å holde oppsyn med båtene og hindre tyverier. Samtidig er det antakelig lettere å vedlikeholde anleggene.

Det bør vurderes nærmere et generelt forbud mot nye installasjoner innenfor hele eller deler av strandsonen, uavhengig om de omfattes av plan- og bygningsloven eller ei. Det bør også vurderes et generelt forbud mot visse typer av tiltak, som for eksempel brygger og plattinger, innenfor hele eller deler av strandsonen.

Som en følge av det vil skje en rask vekst i folketallet i begge kommuner, må man nå være klar over at det flere steder begynner å bli fullt på en del badestrender på fine sommerdager. Bare dette skulle tilsi at arealene begynner å bli knappe. Kanskje bør Hurum spesielt vurdere å definere seg bort fra å være turistvert, til å heller å satse på sine permanente innbyggere. Det kan ikke være så lurt å gi bort sjøområdenes kvaliteter til reiselivet og fremmede hyttefolk på bekostning av lokalbefolkningen.

7. KONKLUSJON

"Mulighetene for allment friluftsliv basert på båtferdsel, ferdsel til fots og på sykkel og strandopphold bør trygges og forbedres. Det skal legges stor vekt på å opprettholde og forbedre tilgjengeligheten til strandsonen fra landsiden og sjøsiden samt mulighetene for å ferdes langs sjøen. Ved avveininger skal disse hensyn vektlegges sterkt i forhold til videre utvikling av eksisterende bolig og fritidseiendommer." (RPRO pkt 4.4 Strandsonen)

Generelt må både Røyken og Hurum kommuner være seg bevisste at de faktisk er kystkommuner med et spesielt ansvar. Denne bevisstheten har vært varierende i tidligere tider. **Politikere** har i dag gjennomgående kortere omløpstid enn tidligere og det er viktig at politikerne blir klar over ansvaret som er pålagt kommunene. I **administrasjonen** er det viktig at de som jobber med areal – og naturforvaltning kjenner lovgivningen og kan ta de nødvendige hensyn i saksbehandlingen. Også i administrasjonen ser man at folk er ansatt i kortere perioder og det må være et **ledelsesansvar** at det blir gitt tilstrekkelig opplæring for å kunne utføre en skikkelig saksbehandling.

Kommunene stilles fortsatt overfor to hovedutfordringer. For det første må nedbyggingen av strandsonen stoppes ved at man faktisk praktiserer regelen om byggeforbud i 100-meters beltet slik loven sier. For det andre er må politikere bli strengere i sin håndtering av dispensasjonssøknader. I utgangspunktet er dette ment å være et nåløyne - slik må det også praktiseres. Dette har vært hovedtema er i en årrekke, men det kan være vanskelig å motstå presset fra ulike aktører. Ett annet moment som er av betydning, er ombygging og utbygging av eksisterende bebyggelse og se hvordan dette forholder

seg til framtidige ferdselsforhold. Dersom det gis dispensasjoner må ferdselsmulighetene hele tiden avklares i forhold til allmennhetens interesser slik at "privatiseringen" av utmarka ikke får fortsette.

Avklare festetomtens rett til brygger. En rekke av hytteeiendommene har i dag brygger uten at dette er en del av festekontraktene. I områder med mange enkeltstående bryggeanlegg som virker "privatiserende" kan det være en bedre løsning å lage felles brygger og samle båtene. Det samme kan være fornuftig der det ligger mange båter på moring (bøye) som vanskeliggjør bading og fiske.

Visse typer tiltak kan tillates i hele eller deler av strandsonen etter gitte kriterier, og i denne sammenheng utarbeide en kommunal eksempelsamling med to til tre utforminger pr. type tiltak som etter en vurdering i hvert enkelt tilfelle eventuelt kan tillates.

Innføre en "strandsonen" med utfyllende bestemmelser også i områder regulert til boliger, næring osv. Når det gjelder utfyllende bestemmelser i kommuneplanen, så står man relativt fritt til å utforme disse. Dette innebærer at man kan lage et meget godt styringsinstrument for de aktuelle planområdene ved å utnytte mulighetene som ligger kommuneplanens utfyllende bestemmelser. Gjør man en grundig jobb her, så er man kommet meget langt på veg.

Ved regulering sikres ferdselsretten ved å regulere områder som friområde i strandsonen i områder hvor dette er ønskelig. Eventuelt må det vurderes ekspropriasjon i spesielt verdifulle områder.

Saksbehandlingen i kommunene må kvalitetssikres med ansvar for høring i saker relatert til strandsonen, der ulike berørte instanser og lovverk får uttale seg før vedtak fattes.

Anbefalte tiltak i uprioritert rekkefølge

12. Gå gjennom prioriterte strekninger; Sætreområdet, Tofte, Rødtangen - Holmsbu, Holmsbu – Knivsvik , Volden – Verket.
13. Rydde opp i registrerte ulovligheter og forhold som kan være ulovlige
14. Bidra til å klargjøre innmark/utmarksforhold i tvistesporsmål
15. Regulere flere friområder – Opparbeide og vedlikeholde disse
16. Etablere flere friluftsområder
17. Kjøpe opp strandeieendommer eller deler av disse som kan være i allmennhetens interesser som friområder i samarbeid med Fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning

18. Etablere permanent kyststi i de områdene hvor det ikke foreligger avtaler – Planlegge trasé langs Drammensfjorden nord for Verket
19. Legge til rette for felles bryggeanlegg
20. Etablere parkeringsarealer i forbindelse med bruk av Skjøttelvika. Inngå avtale med grunneierne om bruk av veg og plass
21. Begrense videre utbygging i Rødtangen – Holmsbuområdet.
22. Prioritere kommunens egne eiendommer og gå foran som et godt eksempel.

Det aller viktigste, som spesielt politikere og forvaltningsmyndighetene må merke seg, er at man ikke fortsetter å bygge ned eller stenge av de gjenværende områdene, men tar vare på dem som kollektive goder til glede for nåværende og framtidige generasjoner.

8. TILTAKSLISTE HURUM

Røyken grense til Sætre

- ?? Gjenopprette ferdselsårer mellom Beston og Sætre.

Sætre - sentrumsområdet

1. Utvikle og tilrettelegge bade- og friområder i nærområdene.
2. Utarbeide regler for bruk av den kommunale brygga.
3. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, sjøboder, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området.
4. Sikre og utvikle strandområdene i Sætre sentrum til beste for allmennheten i kombinasjon med et maritimt flerbruksmiljø. Vurdere på nytt flytting av vinteropplaget for båter til Dynos område.

Sætrepollen

1. Utarbeide verneplan og/eller skjøtselsplan for våtmarksområdene i Sætrepollen slik at disse er klart definert, skjermet for ferdsel og trygget for fremtiden.
2. Dynos område må komme med ved planlegging av utviklingen av Sætre sentrum.

Dyno Engene og Verpen

1. Ved et eventuelt salg og/eller oppstyking av området må kommunen være med på å sikre området ut mot fjorden for allmennheten.
2. Innlede en dialog med Dyno om eventuelt å åpne deler av området for allmenn ferdsel.

Sandspollen

- ?? Opparbeide er en enkel adkomst ut til innseilingen til Sandspollen

Kinnartangen

Ingen foreslåtte tiltak.

Neset

1. Gjennomføre en ny forhandlingsrunde med forsvaret om bruk av Næsset. I perioden fra mai til ut august bør dette området være unntatt fra militær virksomhet.
2. Hvis eller når Oscarsborg legges ned må kommunen sikre seg dette området som friområde med hjemmel i Plan- og bygningsloven.

Færgestad

- ?? Bedre tilgjengeligheten i hele området.

Storsand med Freyborg.

1. Bedre tilgjengeligheten i deler av området.
2. Må komme inn under planarbeidet for utbyggingen av Storsandområdet.
3. Større og bedre skjermet badeområde i sjø og oppgradering av grøntarealene.
4. Bygge sjøsettingsrampe for småbåter.
5. Opparbeide et parkeringsareale for biler med båthengere.
6. Opparbeide parkeringsarealer for dagsbesøkende til friområde og tilrettelegge med toaletter som er tilgjengelige, uavhengig av driften på Freyborgstua.
7. Evt. vinterlagring av fritidsbåter.

Storsand til Eltornstøa

- ?? Bedre tilgjengeligheten i deler av området
- ?? Sette i stand og skjøtte friområdet på en skikkelig måte.

Eltornstøa til Solbergstøa

- ?? Foreta en generell gjennomgang av strekningen.

Solbergstøa

1. Gjennomgå områdene nord og sør for campingplassen med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.
2. Få kontroll over "privatiserende" tiltak i området.

Solbergstøa til Halvorshavn

?? Bedre tilgjengeligheten og rydde opp i gamle installasjoner
??

Halvorshavn

Området er avsatt til tankanlegg med en sikkerhetssone rundt og området er ikke tilgjengelig for allmenn ferdsel.

Halvorshavn til Filtvet

?? Bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige installasjoner. Særlig påkrevet er det å rydde opp i området på Kobberskjærødden som er avsatt til friområde.

Filtvet

1. Tilrettelegge for parkering for dagsbesøkende med bil og båthenger sammen med "vanlig parkering" ved brygga og/eller ved Filtvet molo.
2. Tilrettelegge for ferdsel langs sjøen fra Filtvet fyr til Ekrabukta.

Filtvet molo til Sørstrandkjæra

?? Bedre tilgjengeligheten og fjerne ulovlige tiltak.

Sørstrandkjæra til Vestervik

Ingen forslåtte tiltak.

Vestervik til Ramsvik

1. Gjennomgang av "privatiserende" tiltak på deler av strekningen.
2. Avklare ferdselsretten rett nord for moloen i Rødsstøa.

Kyststien

Det går ikke sammenhengende kyststi på østsiden av Hurmlandet. Det er kun en kort bit gjennom Eltornstøa og to noe lengre strekninger, henholdsvis fra Huseby til Halvorshavn og fra Kobberskjærødden gjennom Filtvet til Filtvet molo. Det har tidligere vært jobbet med kyststi gjennom resten av området uten at grunneiere og kommunen har kommet til enighet. Dette arbeidet bør gjenopptas og et konstruktivt samarbeide med grunneierne i dette området bør innledes med det mål for øye å utarbeide og merke en kyststi gjennom disse områdene.

Ramsvik og Rulleto

?? Foretas en opprydding i den uorganiserte småbåtopplagringen, fjerne vrak og skrot på området rett sør for badestranden på Rulleto.

Tofte fabrikker

?? Deler av området bør vurderes sikret for allmennheten som friområde eller lignende.

Tofte båthavn til Bakkestranda

?? Foreta en gjennomgang av området rett sør og nord for Tofte brygge for å åpne for allmenn ferdsel langs sjøen.

Hurum fabrikker

?? Ta kontakt med fabrikken for å åpne/tilrettelegge et avgrenset område for allmenn ferdsel.

Hurumhavna til Preissestranda

1. Samles inn og fjerne gammelt industriavfall.
2. Fjerne "privatiserende" tiltak sør for Preissestranda.
3. Gjøre sjøsettingsrampa i Hurumhavna allment tilgjengelig.

Østnestangen til Kattsundodden

1. Avklare allmenn ferdselsrett ved Kattsundodden.
2. En systematisk opprydding av strendene i området.

Ertsvika til Delsvik

1. Avklare ferdselsretten langs sjøen mellom Kattsundodden og indre del av Ertsvika.
2. Legge til rette for at ferdselen kan foregå uhindret ytterst på Smedodden.

Haraldstangen til Skjøttelvikbukta

- ?? Gjennomgå hele/deler av strekningen for å fjerne "privatiserende" tiltak.

Korrvika til Solfjellskjær

- ?? Gjennomgå hele/deler av strekningen for å fjerne "privatiserende" tiltak.

Generelle tiltak – Hurumlandet sørspissen

1. Ta kontakt med grunneierne langs Skjøttelvikveien med henblikk på å åpne veien for trafikk og tilrettelegge parkeringsmuligheter på dertil egnede områder. På denne måten blir strekningen fra Haraldstangen til Solfjell lettere tilgjengelig.
2. Foreta en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området.
3. Foreta en gjennomgang av hele området med henblikk på å bedre tilgjengeligheten.

Solfjellskjær til Nebba

1. Foreta en gjennomgang av hele strekningen for opprydding og fjerning av gamle og ødelagte installasjoner, samt fjerning av ulovlige tiltak.
2. Foreta en gjennomgang for å avklare allmenn ferdsel over enkelte av eiendommene.

Fra Nebba til og med Sundestranda

3. Foreta en gjennomgang av hele strekningen for å bedre og sikre tilgjengeligheten.
4. I samarbeid med grunneiere og velforening, foreta en gjennomgang av eksisterende og gamle adkomster/smett til og langs sjøen i dette området. Disse bør registreres, sikres og merkes slik at de kan nyttes av allmennheten.

Sundestranda til Røysene

- ?? Bedre tilgjengeligheten på hele strekningen.

Røysene

Ingen foreslåtte tiltak.

Holtnesodden og Holtnesstøa

- ?? Bedre tilgjengeligheten ved Holtnesodden.

Holtnesstøa til Blåbærhavna

- ?? Gjennomgå hele strekningen for å bedre tilgjengeligheten.

Trollbogen

- ?? Bedre tilgjengeligheten på deler av området.

Arnestø

1. Bedre tilgjengeligheten til deler av området.
2. Oppgradere og merke stien til friområdet ved Arnestø.

Støa

- ?? Adkomsten til Støa-eiendommen, fra hovedveien i sør, bør merkes slik at den blir mer synlig.

Holmsbustøa – Bråten - Odden

1. Fjerne ulovlige stengsler og bedre tilgjengeligheten til deler av området.
2. Foreta en gjennomgang av adkomstene til friområdet, oppgradere og merke disse slik at disse er lett tilgjengelige.
3. Foreta en oppgradering og tilrettelegging av parkeringsplassen for friområdet slik at den fungerer etter hensikten.
4. Regulere og merke inn adkomsten til friområdet sør for Odden.

Kyststi

?? På strekningen fra Rødtangen brygge til Holtnesstøa bør det opparbeides en mer kystnær trasé. Det samme gjelder mellom Støa-eiendommen og friområdet ved Strømhella.

Generelle tiltak – Rødtangen

1. Sammen med grunneiere, velforeninger og enkeltpersoner bør man foreta en gjennomgang, registrering, renovering og merking av alle eksisterende og tidligere adkomster og smett på Rødtangen slik at disse kan nyttes av allmennheten. I første omgang bør man prioritere området mellom Rødtangen Bad, Nebba og campingplassen. I neste omgang bør man gjøre det samme i området fra Rødtangen Bad og nordover mot Røysene, begrenset av hovedveien i øst.
2. Det bør foretas en gjennomgang av alle kommunale strandarealer og friområder i dette området med henblikk på å ruste opp, bedre og/eller sikre

Holmsbu til Knivsvik

1. Foreta en gjennomgang av denne strekningen for å bedre tilgjengeligheten i området.
2. I samarbeid med grunneierne, vurdere en systematisk gjennomgang av alle brygger, andre tekniske installasjoner langs sjøen og vurdere muligheten for å sanere disse og erstatte bryggene med et eller flere mindre småbåtanlegg.

tilgjengeligheten til de arealene der dette er påkrevet.

3. Det bør foretas en gjennomgang av brygger, plattinger, gjerder og andre tekniske installasjoner i hele området for å få disse under kontroll og fjerne ulovlige tiltak.
4. Det bør foretas en generell gjennomgang av hele området for å bedre tilgjengeligheten.

Holmsbu sentrum

1. Foreta en gjennomgang av områdene Bakkeåsen, Kilodden og Bukta for å bedre tilgjengeligheten til alle tre områdene.
2. Vurderes å regulere området ved de to små sandstrendene på midtre del av Kilodden til friområde, slik at man får et sammenhengende naturlig friområde fra Holmsbu sentrum til Bukta.
3. I samarbeid med grunneiere, velforening og historielag foretas en gjennomgang av eksisterende og gamle adkomster/smett til og langs sjøen i dette området. Disse bør registreres, sikres og merkes slik at de kan nyttes av allmennheten.
4. Foreta en gjennomgang av denne strekningen for å fjerne ulovlige tiltak.

Trepottodden

1. Adkomststien til Trepottodden bør oppgraderes og merkes slik at området blir lettere tilgjengelig.
2. Området bør skiltes bedre.

Knivsfjellet - Fra Knivsvik til Volden.

?? Stiene og adkomstene i og til området må holdes åpne for allmenn ferdsel.

Volden

1. Foreta en gjennomgang og oppklaring med hensyn til allmenn ferdsel både langs Voldenveien og til utmarksarealene i samme område. Om nødvendig bør man vurdere om hele eller deler av Voldenveien bør reguleres for å sikre allmennheten adkomst gjennom området.
2. Foretas en gjennomgang av hele området for å bedre tilgjengeligheten.
3. Vurdere parkeringsmuligheter i området.

Bogen

1. Foreta en gjennomgang av området for å fjerne ulovlige tiltak og bedre tilgjengeligheten.
2. Foreta en gjennomgang av alle smett og stier i området med henblikk på å sikre disse for allmennheten, eventuelt vurdere å sikre disse ved en regulering.

Verket

1. Foreta en gjennomgang av strekningen fra Bogen til fergeleiet på Verket for å tilrettelegge ferdsel langs sjøen på denne strekningen.
2. Foreta en gjennomgang av alle smett og stier i området, evt vurdere å sikre disse ved regulering.
3. Foreta en opprydding av skrot og avfall på vestsiden av Ryggen ved Svelvikstrømmen.

Dramstadbukta

- ?? Foreta en gjennomgang av området innerst i Dramstadbukta ved "Staten" for å sikre allmennheten tilgang til stranden, inkludert steinbrygga, og for å sikre adkomst både langs sjøen og fra veisiden.

Selvik

1. I samarbeid med grunneierne, vurdere en systematisk gjennomgang av alle brygger og andre tekniske installasjoner langs sjøen, vurdere muligheten for å sanere disse og erstatte bryggene med et eller flere mindre småbåtanlegg.
2. Foreta en generell gjennomgang av området for å bedre tilgjengeligheten i deler av området.

Rørvik

- ?? Det er et betydelig antall gruntvanns-, strandeng- og våtmarksbiotoper av betydning for dyre- og fuglelivet i området og for Drammensfjorden for øvrig. Disse biotopene bør skjermes for inngrep og ferdsel, slik at deres eksistens sikres.

9. LITTERATURLISTE

Direktoratet for naturforvaltning 1997.
Håndbok nr. 12. Naturforvaltning i kommunene.

Direktoratet for naturforvaltning 2000.
Håndbok nr. 14. Fjerning av ulovlige stengsler i strandsonen.

Fylkesmannen i Østfold,
Miljøvernnavdelingen 1998. Ferdsel i Ommen – Østfold.

Holme, Jørn, Økokrim 2000.
Allmennhetens rett til fri ferdsel i strandsonen. Artikkel Miljøkrim 2-3/2000.

Høviskeland, Hans Tore, Økokrim 2000.
Bygging i strandsonen. Artikkel Miljøkrim 2-3/2000

Miljøverndepartementet 1997. Om lov om friluftslivet av 28. juni 1957 nr. 16. Ru.skr. T-6/97

Måløy, Elisabeth Aa 1998. Hvem "eier" retten til strandsonen? Om naturen, allmennheten, bebyggelse og planlegging av arealene langs Oslofjorden. Hovedoppgave NLH.

Norges Bondelag og Statensfagtjeneste for Landbruket 1993. Ferdselsrett og Ferdselsvett.

Norges Bondelag, 1999. Friluftsliv og ferdsel i kulturlandskapet.

Norges Høyesterett 1998. Høyesterettsdom fra Sandefjord av 1. juli 1998

Steinsholt, Håvard. NLH 1999. Ferdselsrett i strandsonen – Hva innebærer høyesterettsdommen fra Sandefjord? Har den betydning for forvaltning av strandsonen?

VEDLEGG

Protokolltilførsel

Bakgrunn for grunneiernes protokolltilførsel.

1. Vår forståelse for at hele problematikken ved strandsonen har kommet opp er å skaffe almenheten mulighet til å komme ned til strandsonen samt å kunne gå langs denne.
2. For å kunne gå langs fjorden i strandsonen måtte en se nærmere på fjerning av såkalte «sjikanøse stengseler», som hindret dette. Det var disse «sjikanøse stengseler» en skulle registrere i adkomstveien fra offentlig vei og ned til stranden, og i strandsonen langs Oslo - og Drammensfjorden.
3. Sandefjordsdommen i Høyesterett, som har vært en utløsende sak vedrørende passering av en eiendom, sier at almenheten kan passere på et 6 meter belte fra vannet, utenfor var det et 5 meter bredt sivbelte. Gjerdet ut i sjøen skulle fjernes. Rast eller bading ble ikke tillatt. Friluftsløven av 1957 § 11 er her helt klar når det gjelder almenhetens ferdsel (den er nemlig ikke helt fri). Paragrafen omhandler ferdselskultur og eierens bortvisningsrett. Felleseie eksisterer ikke på privat grunn.
4. Hva strandsonen egentlig var, ble tatt opp av grunneierne på 2 eller 3 av de første møtene, og vi har trodd etter en del diskusjon, det var enighet om at det var de nederste meterne som var strandsonen.
5. Da rapporten skulle sluttføres viste det seg at strandsonen var blitt meget flytende, kanskje opp mot 100 meter og mere. Dette kan vi ikke sette våre navn under.
6. Vi mener registreringene for å løse dette prosjektet: «Tilgjengelighet til strandsonen i Røyken og Hurum», gjelder tilførsel fra offentlig vei og langs stranden i ca 10 - 15 meters bredde. Der man kommer til utmark gjelder allemannsretten etter Friluftsløven. På innmark er Friluftsløven vesentlig mer restriktiv.
7. Vi mener vårt mandat, nå etter prosjektleder er ferdig med jobben, blir forsøkt endret til å omfatte noe vesentlig mer.
8. Derfor forlanger vi følgende:

PROTOKOLLTILFØRSEL

I styringsgruppens første møter ble føringene klart lagt for arbeidsgruppen, (prosjektleder, representant for Røyken kommunes administrasjon, representant for Hurum kommunes administrasjon) i følge mandatet.

De registreringer som måtte være gjort og som ligger utenfor strandsonen (10 - 15 meter) og adkomststiene for å komme ned til strandsonen, stiller ikke representantene for grunneierne seg bak.

Felles grunneierutvalg
Røyken Bondelag og Røyken Skogeierlag
Jan Erik Ask

Hurum Bondelag og Hurum Skogeierlag
Tor Wittussen

05.12.2000

Avisutklipp

R&H 13.11.98

Strandsonen i fokus

Ole Martin Bjurstedt fra Aros, er engasjert av Røyken og Hurum kommune for å jobbe med prosjektet «Tilgjengelighet for strandsonen i Røyken og Hurum.» Det ettårige prosjektet skal sette fokus på grunnelemes og brukernes rettigheter langs kysten vår.

■ Alexander Synstad

Tilgjengeligheten langs strendene ved Oslofjorden er blitt sterkt redusert. Sladig flere skaffer seg hytte- og fritidsendommer ved eller i nærheten av vannkanten. Eksempelene der grunneiere og turgåere har kommet i konflikt med hverandre er mange. Selv om problemet ikke er så synlig i Røyken og Hurum, dukker liknende saker opp også her. Nå skal dette kartlegges, og Bjurstedt er mannen som har fått ansvaret for det. Målet er å bedre tilgjengeligheten langs strendene.

— I første omgang blir min jobb å registrere hvordan forholdene er her. Det er aldri blitt gjort i Hurum eller Røyken tidligere. Derfor kan dette kalles et pilotprosjekt, sier Bjurstedt.

Når han er ferdig med jobben vil grunneiere kontaktes dersom han ser det kan oppstå problemer. Slik skal de komme fram til løsninger.

Mye av grunnen til at prosjektet ble satt i gang er en dom fra Høyesterett i sommer. En tvistesak mellom en grunneier og allmennheten ved en strand ved Sandefjord endte opp i vår høyeste domstol. Dommen, som gikk i allmennhetens favør, er blitt prinsipielt viktig for det videre arbeidet.

Men Bjurstedt understreker at hans oppgave er å kartlegge forholdene, ikke å ta noens parti.

— Det viktigste er å bruke sunn fornuft. Jeg har en helt nøytral rolle. Ser vi at det kan bygge seg opp en konflikt, blir det viktig å få til en dialog og komme fram til fornuftige løsninger, sier Bjurstedt.

Inger Staubo, Ole Martin Bjurstedt (prosjektleder) og Ingrid Buck håper prosjektet vil føre til at våre strender blir forvaltet på den beste og mest riktige måten.

Informasjon

Leder for Park og Idrett i

Røyken, Ingrid Buck og miljøvernrådsgiver i Hurum kommune, Inger Staubo, sier det er viktig å få ut informasjon om dette temet.

— Vi i kommunen ser at reglene og lovene kan være nokså uklare på dette området. Derfor ser vi ikke bort fra at informasjon vil bli viktig i dette prosjektet. Det er viktig å huske på at både grunneiere og allmennheten har sine respektive rettigheter, sier Buck.

— Det hender vi får telefoner fra folk som blir jagd vekk fra strender, men også grunneiere har opplevd lite hyggelig oppførsel fra turgåere. Derfor ønsker vi gjerne innspill fra folk som sitter med informasjon, spesielt lokalkjente, sier Staubo.

Styringsgruppe

I tillegg til prosjektet skal det dannes en styringsgruppe som skal bestå av representanter fra kommunene, grunneiere og Oslofjorden Friluftsråd.

Bjurstedt ønsker også å komme i kontakt med så mange mennesker som mulig, enten det er spørsmål eller andre ting de har på hjertet. Da kan de stikke innom kontoret hans på landbrukskontorets lokaler i Sætre for en uformell samtale, oppfordrer han.

Vil verne strandlinjene

Arbeidspartiet har sett seg lei på at kystkommunene gir de personene i hvit og svart lov bygging i strandsonen. Nå skal kretsstyret stemmes om, samtidig som allmennheten siktes inn for å bli et 25-meters belte langs strendene.

Alene måkene flyr støkkende over Tjanne Arbeidspartis fiskeskjup, og fuglene sto sløvent med sørlente svaberg, prøvde først Thorstein og Thorbjørn partiet nye ord for å sikre allmennhetens rettigheter. Den ene med erfaringen Hønsen, den andre med ledelsen.

Stedet var ikke tilfeldig valgt. Ytterst på Hvosser, med fri sikt mot Fv104, ligger Kvikke fiskeval, kjøpt inn av en grunneier og utlevert til kretsstyret. Dette vil Arbeidspartiet kan mer av, og går inn for at det gradvis skal bygges opp midler over statsbudsjettet for å sikre fisking.

Ap vil også ha en egen løbestrømme om fri ferdsel og opphold i strandsonen, uten at man skal være uten kjøkkenbordet til hyttekanten. Bestemte må være så klar at man slipper å fly til domstolene for presisering og forklaring. (NTB)

Refser Ap-utspill om allemannsrett

Høyre refser Ap-utspill om å fjerne strandsonen, og mener det er et angrep på det kommunale selvstyre.

— Høyre sier et klart nei til Ap-utspill om å øke makten til fylkesmannens miljøvernsvikling i saker som angår strandsonen. Kommunene må fortsatt kunne si ja til bygging, og ikke bare nei

slik Ap vil. Det mener Buskerud Høyres fylkesordfører, kandi klart Beate Heieren Hundhammer.

Hun begrunner Høyres bestans holdning slik: — Høyre vil utelukkende fylkesmannens miljøvernsvikling som ikke er folkevalgt, og overføre mer makt til kommunene. Skal Norge ha folkevalgte organer på lokal nivå, må de gi rett makt. Kommunen har med sine lokalansvarer mye større mulighet til å ta riktige avgjørelser enn miljøvernsviklingen.

Hundhammer mener dette Ap-utspillet er av misunnelse, og at forslaget går Brustadhus en høy gang.

— Men er ikke Høyre oppatt av allemannsretten?

— Jo, Høyre er oppatt av å sikre offentlig tilgang til strandsonen, men ikke på bekostning av eiendomsretten. Ap-forslaget vil føre til mange konflikter og gråsener, og vil føre urimelig overfor de personer som rammes.

Beate Heieren Hundhammer.

Røyken og Hurums Avis

3. april 2000

Hva skal skje i strandsonen?

Røyken og Hurum kommuner gikk for et par år siden sammen om å utrede forholdene i strandsonen rundt Hurumhalvøya.

Nå nærmer kartleggingsarbeidet seg slutten, og skal kunne ut i en rapport som senere skal gjennom administrasjonen før den behandles politisk.

Ole Martin Bjurstedt, ansatt i teknisk sektor i Hurum kommune, har hatt jobben med kartleggingen, en tilsynelatende drømmejobb. I mer enn to år har han trasket langs kysten. Vi tør våge påstanden om at ingen er bedre kjent i den lange strandsonen rundt halvøya enn nettopp ham. Sånn sett vil han komme til å være en meget viktig ressursperson i årene som kommer.

Både presset på strandsonen for mer utbygging, og kravet om det motsatte; mer tilgjengelighet for folk flest, vil øke etter hvert som befolkningstettheten i kommunene øker. Rekreasjonsområder i nærheten av boligområder vil stadig bli mer verdifulle både for kommunene og for dem som bor der. Samtidig vil stadig flere ønske at det blir hytteområder i dette naturskjønne landskapet. Her ligger det åpenbart an til interessekonflikter, hvor vi må anta at grunneierne også vil være en aktiv part.

Derfor er arbeidet som snart blir avsluttet så viktig. Vi kan si at nærmest hver meter av strandsonen er nøyaktig kartlagt, og at vi dermed har en total oversikt over hvordan forholdene er akkurat i dag. Dette gir igjen et glimrende utgangspunkt for videre totalplanlegging.

Det er bare å håpe at kommunene fortsatt klarer å samarbeide, også på dette området, slik at resultatet blir en fornuftig balanse mellom kommunale og private interesser og viktigst av alt:

Til beste for alle som bor i kommunene.

Kamp for kystlinja

FRIFO (Frluftsilvets fellesorganisasjon) vil engasjere seg i prosjektet om tilgjengelighet til strandsonen i Røyken og Hurum. Forrige uke var styret på befaring på Høvikvollen med ordfører Terje Martinsen og prosjektleder Ole Martin Bjurstedt.

■ Alexander Synstad

FRIFO slåss for retten til fri ferdsel. Reduksjonen av frie områder i strandsonen i indre Oslofjord opptar organisasjonen sterkt. Nå ønsker FRIFO å sette seg inn i samarbeidsprosjektet om tilgjengelighet til strandsonen, som Røyken og Hurum kommune satte i gang i fjor høst. Derfor tok generalsekretær Harald Trønvik, initiativ til en befaring for FRIFO-styret med styreleder Inger-Lise Skarstein i spissen.

Viktig

Det tverrkommunale prosjektet som skal kartlegge tilgjengeligheten til strandsonene i Hurum og Røyken, ledes av Ole Martin Bjurstedt. Og det var prosjektlederen selv som ledet befaringen på Høvikvollen, et område som er attraktivt med tanke på friluftseiendommer.

Mange er bekymret over

utviklingen langs kysten vår, hvor stadig flere områder blir kjøpt opp og gjort til utilgjengelige. Derfor er det viktig for oss å få et innblikk i prosjektet som Røyken og Hurum har satt i gang, sier styreleder i FRIFO og tidligere stortingsrepresentant Inger-Lise Skarstein.

– Vi mener det er et viktig arbeid dere har satt i gang med kartleggingen av tilgjengeligheten, mener Skarstein som sammen med styret før befaringen ble informert om kommunens planer med Høvikvollen, av ordfører Terje Martinsen.

Mulige konflikter

Prosjektleder Bjurstedt er snart ferdig med tråkle seg gjennom det som er av forbudt

og ikke tilgjengelige strandområder i Røyken og Hurum.

– Foreløpig ser det ut til at tilgjengeligheten ikke er så verst, selv om jeg ennå ikke kan legge fram noen endelig konklusjon. Likevel tror jeg vi for framida bør regne med at det kan bli konflikter mellom grunneiere og publikum, sa Bjurstedt til FRIFO-styret.

RØYKEN OG HURUMS AVIS

12. januar 1998

Vil sette strandsonen i fokus

Den attraktive strandsonen i Røyken og Hurum har de siste årene blitt stadig mindre tilgjengelig for allmennheten. Det har foregått en omfattende anknprivatisering i form av ulovlige gjerdet, skilting, hageanlegg og stadig fler har opplevd å bli jaget fra strender og svaberg. Etter mange års kommunal nøtligjering går Røyken og Hurum nå sammen for å gjøre noe med dette.

■ Torje F. Grøvdal

Presset mot strandområdene i Røyken og Hurum har økt sterkt de senere årene. Befolkningsvekst, bedre kommunikasjons- og turisme og en generell økt interesse for Røyken og Hurum som rekreasjonsområde har gjort at stadig fler ønsker å bruke strandområdene for rekreasjon og friluftsliv.

Samtidig øker konflikten mellom allmennheten og private hytteeiere i strandsonen. Strand-eiendommene er blitt svært attraktive og dyre og ølemer mer og mer iverge etter å privatisere og

hindre allmenn ferdsel på det de anser som sitt privat område.

Det finnes utallige eksempler på hytteeiere som lager stengaler for allmennheten ved å male eller sette opp skilt med «Privat- eller «Adgang forbudt», bygge gjerdet eller anlegge hekker, utvide plenen eller anlegger hagen slik at det gir inntrykk av at området er privat eller at de rett og slett jager folk fra stranden. Samtidig blir også tilgjengeligheten ned til strandlinjen mindre. Høvdvunne stier og veier med forvinner, både ved at gjerdet flyttes, at stiene fylles igjen med hageavfall eller at de brukes som parkeringsplass.

Kommunalt ansvar

Ifølge friluftsløven er det et kommunalt ansvar å sørge for at allmennheten har adgang til natur- og friluftsområder. Både i Røyken og Hurum kommune har man lenge vært klar over den omfattende anknprivatiseringen som har foregått, men ingen av kommunene har hatt noen systematisk plan for å stoppe denne utviklingen.

– På grunn av dårlig økonomi har dette lenge vært lavt prioritert.

Vi har tatt opp saker når det har kommet klager, men ellers har det vært lite initiativ fra kommunens side. Dette er et område vi må få gjort noe med, sier planlegger Inger Staubo i Hurum Kommune. Hun innrømmer at kommunen ikke har klart å håndheve friluftsløven i strandsonen godt nok. Situasjonen er langt på vei den samme i Røyken og nå ønsker de to kommunene å sette strandsonen i fokus. Derfor har de gått sammen og søkt om statlige og fylkeskommunale midler for å gjennomføre et prosjekt for å bedre kommunenes håndtering av friluftsløven i strandsonen.

Skal kartlegge

– Vi søker om midler til å ansette en person i ett år for å gjennomføre prosjektet. I første omgang ønsker vi å kartlegge forholdene i strandsonen og skaffe oss oversikt over problemene. Vi har innsett at det ikke går an å se sakene etter hvert som de kommer, det fører ofte til forskjellbehandling. Vi må gå mer systematisk til verks, sier Staubo.

Målet er en systematisk kartlegging av alle stengaler i strandsonen som hindrer allmennheten

atkomst. I tillegg vil de lage en oversikt over viktige friluftsområder som ikke er sikret og gjort tilgjengelig for allmenn bruk og en oversikt over friluftsområder som allerede er sikret, men der det mangler tilstrekkelig skilting slik at folk er klar over at de er offentlige områder.

– Når vi har kartlagt forholdene vil vi lage en prioritert liste over tiltak som må settes i verk for å sikre allmennhetens bruk av kommunens friluftsområder, sier Staubo.

Vanskelige saker

Det er et mål med prosjektet at kommunene skal bli bedre til å følge opp de sakene der det oppdages ulovligheter. Det skal utarbeides rutiner for hvordan dette skal håndteres, men Staubo kan ikke love at alle problemene vil bli løst.

– Dette er ofte vanskelige saker. Mange hytteeiere har kjøpt eiendommene for svært høy pris og har forventet visse rettigheter, sier hun og referer til andre strandkommuner som har erfaring fra lignende saker der ressurssterke hytteeiere ofte nekter å godta pålegg fra kommunen om

å fjerne stengaler som hindrer allmenn tilgjengelighet. Sakene ender opp i retten, noe som kan bli både langvarig og dyrt for kommunen. Dette er ofte grunnen til at kommunene vegrer seg mot å gå inn i slike saker, selv om de i utgangspunktet har retten på sin side.

Informasjon viktig

Men prosjektet skal forhåpentlig også kunne ut i en del enklere tiltak for å bedre forholdene i strandsonen.

– En del av de offentlige atrendene er i dag dårlig merket, derfor vil vi prioritere bedre merking og flere skilt, sier Staubo.

I tillegg vil man sette strek på skilt informasjon. Det er et problem at både grunneiere og brukere har for lite kunnskaper om hvilke lover og regler som faktisk gjelder i strandsonen.

– Vi vil utarbeide en informasjonstrategi rettet mot hytteeiere og brukere der vi klargjør hvilke rettigheter og hvilke plikter brukerne og hytteeierne har, sier Staubo.

RØYKEN OG HURUMS AVIS

21. mai 1999